

REFERAT Økonomiudvalget 2018-2021 d. 14-08-2019

Mødedato Onsdag d. 14. august 2019 kl. 08:30

Mødested Økonomiudvalgsværelset

Indholdsfortegnelse

Vibehaven, Dyrup, Fysisk helhedsplan.....	3
Kommunal garanti for lån til den private andelsboligforening Dværggræsset i Fraugde og til den al	8
Lejebetaling for lejemål på Sanderumvej (FGU/Elsesminde, Odense Produktionsskole).....	11
Kommunal medfinansiering af kystbeskyttelse mod stormflod.....	14
Status på indfrielse af effektiviseringskrav i Vores Bygninger.....	17
Revidering af mindevæggen.....	23
Lukket: Blomsterfestival 2019.....	25
Opfølgning på forslag om borgerrådgiver.....	26
Principper for prioritering og finansiering af Vollsmose-indsatsen.....	36
Ny institutionsstruktur i Vollsmose.....	38
Revideret budgetplanlægningsproces for 2020.....	54
Fremtidens Borgmesterforvaltning.....	58
Perspektiver på en arkitektuddannelse i Odense.....	59

Punkt 1: Vibehaven, Dyrup, Fysisk helhedsplan

03.02.00-P20-12-19

Resume

Civica har ansøgt om kommunal godkendelse af en fysisk helhedsplan for den almene boligafdeling 323, Vibeægvænget 1-97. Afdelingen består af 48 ældreboliger.

Formålet med den fysiske helhedsplan er at opnå en samlet løsning af afdelingens bygningsmæssige problemer. Afdelingen har store byggetekniske problemer, der i dag har vist sig at være sket i forbindelse med byggeriets opførelse i 1977.

Det er en betingelse for helhedsplanen, at kommunerne stiller garanti for realkreditlånet og bidrager med kapitaltilførsel. Garantien forventes at blive 30-35.000.000 kr., hvoraf Landsbyggefonden giver sikkerhed for halvdelen af et eventuelt tab på garantiforpligtelsen (også kaldet regaranti), og en forventet garanti på 35-40 % på de understøttede lån svarende til 10-13.000.000 kr. Kommunens andel af kapitaltilførsel udgør 100.000 kr.

Sagen forelægges derfor udvalget og byrådet til beslutning.

Effekt

Flere kommer i uddannelse og job

Renovering af boliger har positiv indvirkning på beskæftigelsen i den periode, hvor renoveringen gennemføres.

Flere borgere er sunde og trives

Flere af boligerne har på nuværende tidspunkt problemer med indeklimaet. Ved at renovere boligerne kan problemerne med indeklimaet løses til gavn for beboernes helbred.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Den fysiske helhedsplan for Vibehaven på genopførelse af 48 nye tilgængelighedsboliger samt indretning af 3 nye tilgængelighedsboliger i det tidligere fælleshus.
2. Kommunal garanti for realkreditlån på op til 30.000.000 kr. efter Landsbyggefondens regaranti.
3. Kapitaltilførsel på 100.000 kr., som afholdes inden for By- og Kulturudvalgets egen driftsramme.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Claus Houden deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

En fysisk helhedsplan er en renovering af en almen boligafdeling. Den støttes af Landsbyggefonden, som er en fond, der er oprettet ved lov. Fonden finansierer sine aktiviteter ved, at lejerne i den almene sektor betaler ind til fonden (afdelingerne betaler fortsat ydelser selv, når de oprindelige lån er tilbagebetalt).

Helhedsplanens indhold

Boligerne blev opført som ældreboliger med kommunal anvisningsret. Afdelingen ligger i Dyrup i det sydvestlige Odense. Boligerne er opført som rækkehuse i 1976-1977 som modulbyggeri i forlængelse af opførelse af Åhavens 363 familieboliger. Sidstnævnte boliger har de samme byggetekniske udfordringer med skimmeldannelse i krybekældre og afdampning af formaldehyd fra spånplader, der er benyttet som beklædning på alle indvendige vægge, lofter og gulve.

Formaldehyd er en gasart, der er giftig. Derfor optræder den også på Miljøstyrelsens liste over farlige stoffer. I store mængder mistænkes formaldehyd for at være kræft- og allergifremkaldende samt påvirke immunforsvar og gener.

Bygningerne fremstår umiddelbart pæne og er løbende blevet vedligeholdt. Der har været udført forsøg med at fjerne terrændækket for at opfylde krybekælderen og etablere et fast terrændæk. Dette har ikke været muligt, fordi bygningen er udført som et modulbyggeri, hvor alt hænger sammen. Fjernes terrændækket, kollapser bygningen.

Afdelingen består af 48 ens 2-værelses lejligheder på 55 m² og 1 fælleshus på 199 m², der tidligere blev brugt til at huse hjemmeplejen.

Projektet omfatter en totalrenovering af afdelingen. De eksisterende bygninger nedbrydes til soklen, da det ikke er muligt at etablere et nyt terrændæk, uden at hele bygningen fjernes.

Der genopføres 48 tilgængelighedsboliger på den eksisterende sokkel, hvor alt vil fremstå nyopført. Boligstørrelse og antal boliger fastholdes. Endvidere indrettes en del af fælleshuset til 3 tilgængelighedsboliger på hver 56 m² i lighed med de øvrige boliger, de resterende m² udlægges til udearealer. Tilgængelighedsboliger har status som familieboliger, der lever op til kravene i SBI-anvisning 249, hvilket betyder, at gangbesværede og selvhjulpne kørestolsbrugere kan komme rundt.

På grund af Landsbyggefondens støttemuligheder vil boligerne ikke blive genopført som ældre- og handicapboliger, men udelukkende som tilgængelighedsboliger.

Ældre- og Handicapforvaltningen ønsker derfor ikke en kommunal anvisningsret, hvilket på længere sigt kan give udfordringer til særligt plejekrævende borgere, der ønsker at blive boende i eget hjem, og som har et stort behov for både personlig og praktisk hjælp.

Helhedsplanens omfang

Emne	Støttede arbejder **	Ustøttede arbejder ***
Tag og facader	5.900.000	10.000.000
Ydervægge, døre og vinduer	100.000	1.000.000
Fundament og kælder	4.000.000	3.000.000
Bad og køkken	2.000.000	5.000.000
Teknisk anlæg	7.000.000	7.000.000
Øvrige bygningsdele*	8.000.000	9.000.000
Genhusning, byggeplads mv.	7.000.000	8.000.000
I alt	34.000.000	43.000.000
Kapitaltilførsel		-500.000
Tilskud egen trækningsret/dispositionsfond		-7.480.000
Heraf lånefinansieres	34.000.000	35.000.000
Kommunal garanti	100 %	35-40 %

* Øvrige bygningsdele dækker over VVS, el-arbejder, ventilation, gulve, miljøsanering, udearealer mv.

** Landsbyggefonden yder lån til støttede arbejder efter en række kriterier. Hovedkriteriet er sikring af bygningerne, hvilket vil sige nødvendig facaderenovering, ventilation og sikring af eksisterende fundament og indretning af tilgængelighedsboliger, som hovedsageligt betales med støttede lån. Ydelsen på de støttede lån er ca. 3,8 % af lånebeløbet + bidrag i årlig udgift. Ydelsen stiger i takt med inflationen. Endvidere kan der opnås løbende driftsstøtte fra Landsbyggefonden.

*** Ustøttede arbejder omfatter vedligeholdelse, forbedringer og modernisering, f.eks. nye udvendige døre og vinduer, nyt ventilationsanlæg, malerarbejder, ny spildevandsledning, røgalarmer, brandsikring af entredøre og nyt køkken- og skabsinventar. Arbejderne finansieres med almindelige kreditforeningslån, hvor øvrige midler i form af opsparing i afdelingen, brug af egen trækningsret i Landsbyggefonden og tilskud samt kapitaltilførsel på i alt 7.980.000 kr. fratrækkes.

Husleje

Landsbyggefonden har udarbejdet en finansieringsskitse for den samlede plan. Udgangspunktet er at sikre, at huslejen holdes på et niveau, hvor boligerne kan lejes ud. Det betyder, at huslejestigningen bliver ca. 16 %, hvilket svarer til, hvad et tilsvarende nybyggeri ville koste.

Huslejen for hele afdelingen er umiddelbart før helhedsplanens gennemførelse på 874 kr. pr. m² pr. år eller en månedlig husleje på 4.077 kr. Efter renoveringen stiger den til 1.016 kr. pr. m² pr. år, målt i 2019-priser. Da alle afdelingens boliger er ens, giver det en månedlig husleje pr. bolig på 4.740 kr. i 2019-priser.

En del af stigningen i huslejen modsvares af besparelser på afdelingens kollektive drift som vand og vedligeholdelse og henlæggelser til PPV (planlagt, periodisk vedligeholdelse). En årlig estimeret besparelse på ca. 320.000 kr.

Stigende huslejer vil medføre stigende udgifter til boligstøtte. Det skønnes med en betydelig usikkerhed, at planen vil medføre nettomerudgifter til boligstøtte for Odense Kommune på op til ca. 50.000 kr. årligt.

Øvrige forhold

Landsbyggefonden har via lovgivningen et bestemt antal midler til fysiske helhedsplaner over hele landet hvert år. På baggrund af besigtigelser og forhandlinger prioriterer de, hvilke projekter der er bedst egnede til at få støtte.

Helhedsplanen Vibehaven blev vedtaget på beboermødet den 9/4 2019. Her stemte 18 for, 4 imod, og 2 stemmer var ugyldige. På mødet fik beboerne mulighed for at få indblik i, hvad helhedsplanen betyder for deres egne huslejer og øvrige forhold. Byggeriet forventes igangsat i efteråret 2019 og færdiggjort ultimo 2021.

Da alle boliger i dag er ældreboliger, genhuses alle beboere, inden renoveringen påbegyndes. Genhusningen håndteres af Ældre- og Handicapforvaltningen i samarbejde med Civica og med hjælp fra øvrige boligorganisationer. I byggeperioden forventer boligselskabet at skulle genhuse beboere i 12-18 måneder.

By- og Kulturforvaltningen vurdering

Forvaltningen vurderer, at den fysiske helhedsplan er nødvendig for afdelingen. Der skal under alle omstændigheder foretages omfattende renoveringer, men uden støtte fra Landsbyggefonden vil huslejen - og dermed udgiften til boligstøtte - stige væsentligt mere, end hvis helhedsplanen ikke vedtages, og der vil blive renoveret mindre. Helhedsplanen handler grundlæggende om fremtidssikring af boligerne, så der ikke skal foretages større renoveringer de næste mange år.

Lovhjemmel

Fysiske helhedsplaner bliver gennemført i henhold til Lov om almene boliger mv., kapitel 7.

Økonomi

Kapitaltilførsel

Landsbyggefonden kræver en kapitaltilførsel til afdelingen på 500.000 kr. Odense Kommune, boligorganisationen og realkreditinstituttet bidrager med hver 1/5, og Landsbyggefonden bidrager med 2/5. Odense Kommunes bidrag udgør således 100.000 kr.

Odense Kommunes bidrag foreslås finansieret inden for driftsrammen under By- og Kulturudvalget til ydelsesstøtte for almene boliger. Kapitaltilførslen forventes gennemført i 2022.

Garanti for realkreditlån

Helhedsplanen forventes at koste op til 77.000.000 kr. Ca. 34.000.000 kr. er arbejder, der støttes af Landsbyggefonden, og ca. 43.000.000 kr. er ustøttede arbejder, hvoraf 35.000.000 kr. lånefinansieres.

Odense Kommune skal garantere for den del af lånene, der overstiger 60 % af ejendomsværdien. For de støttede lån yder Landsbyggefonden 50 % regaranti. Det vil sige, at Landsbyggefonden skal refundere kommunen halvdelen af det tab,

kommunen måtte lide, hvis garantien gøres effektiv over for kommunen.

Garantibetingelserne er sat sammen på en sådan måde, at det er støttede lån, der i første omgang skal ydes garanti for. Der er indhentet en foreløbig vurdering af lånegarantien fra Nykredit, der forudsætter, at kommunen yder en lånegaranti på det støttede lån svarende til 34.000.000 kr. I den foreløbige vurdering vurderes en forventet garanti på 36 % på de ustøttede lån svarende til ca. 12.000.000 kr.

Endelig beregning af garantierne sker ved projektets afslutning, hvor ejendommen igen vurderes, og ny kommunal garanti beregnes.

Garantien påvirker ikke kommunens låneramme, men en godkendelse indebærer, at kommunen påtager sig en økonomisk risiko.

By- og Kulturforvaltningen vurderer, at risikoen er minimal, da boligerne er attraktive.

Bilag

Vibehaven

Punkt 2: Kommunal garanti for lån til den private andelsboligforening Dværggræsset i Fraugde og til den almene boligafdeling Golfparken i Neder Holluf

03.10.00-G01-3-19

Resume

Denne sag handler dels om en privat andelsboligforening, som ønsker at omlægge et lån og opnå løbetidsforlængelse. Foreningen har lån med kommunal garanti (sikkerhedsstillelse). Dels som kommunal garanti for lån til en almen boligafdeling på grund af et forbedringsarbejde.

Garanti ved omprioritering kan gives til private, ustøttede andelsboliger efter almenboliglovens § 160p og til almene boligafdelingers ekstraordinære reoveringsarbejder efter almenboliglovens § 98.

Sagen vurderes ikke at have konsekvenser for Odense Kommunes økonomi. Risikoen for, at garantien kommer i anvendelse, vurderes som absolut minimal.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Vedståelse af garanti på op til 3.200.000 kr. ved omlægning og løbetidsforlængelse af lån i andelsboligforeningen A/B Dværggræsset.
2. Der ydes garanti for forbedringslån i afdeling Golfparken på 900.000 kr.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Claus Houden deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Byrådet har tidligere behandlet sager om lånegaranti til private, garanterede andelsboligforeninger og til almene boligafdelinger.

Andelsboligforeningen Dværggræsset i Fraugde

En privat andelsboligforening, A/B Dværggræsset i Fraugde, ønsker at omlægge deres lån til fastforrentet lån uden at øge boligydelsen. Derfor ønsker de at forlænge lånets løbetid. Da kommunen har garanteret for en del af lånet, skal låneomlægningen godkendes af kommunen.

Foreningen er finansieret med 20 % beboerindsud og 80 % realkreditlån. Halvdelen af lånet er afdragsfrit, mens den anden halvdel afdrages over 30 år. I forbindelse med boligernes opførelse var det et krav, at Odense Kommune stillede garanti for den del af realkreditgælden, der overstiger 65 % af ejendomsværdien.

Der resterer godt 24 år af løbetiden på den del af foreningernes lån, der afdrages. Foreningen ønsker at forlænge løbetiden på denne del ved at omlægge til et nyt 30-årigt fastforrentet lån.

Odense Kommunes garanti omfatter ca. 13 % af restgælden. Ved låneomlægningen ændres størrelsen på kommunens garanti ikke, men den periode, hvor kommunens garanti er gældende, forlænges.

Der er tale om en begrænset garantiforpligtelse, som ligger fuldt ud inden for ejendommens værdi, idet gælden er 10.700 kr. pr. kvadratmeter, og andelsværdien er ca. 15.000 kr. pr. kvadratmeter.

Hvis kommunen afviser låneomlægningen, vil foreningen højst sandsynligt skulle øge den løbende boligafgift.

Den beskrevne finansiering var standard for private andelsboliger opført i midten af 00'erne. Det må derfor forventes, at der kommer flere tilsvarende ansøgninger i de kommende år, da det er meget fordelagtigt at omlægge lån til fastforrentede. Ansøgningerne vil så vidt muligt blive fremlagt til politisk behandling samlet.

Der er ikke opført nye, private andelsboliger med kommunegaranti siden 2007.

Boligforeningen Kristiansdals afdeling Golfparken i Neder Holluf

By- og Kulturforvaltningen har desuden modtaget ansøgning om garanti for optagelse af realkreditlån fra Boligforeningen Kristiansdals afdeling Golfparken i Neder Holluf.

Etablering af carporte blev muliggjort ved, at byrådet vedtog en ændring af lokalplanen for bebyggelsen den 7/2 2018. Beboerne har vedtaget, at de individuelt kan vælge at få carporte, hvilket anses for at være omfattet af bestemmelsen om lån til ekstraordinære renoveringsarbejder. Det skal betales ved lånoptagelse på 900.000 kr., hvilket kræver 100 % kommunal garanti, da afdelingen, som er bygget i 2011, stadig har så meget gæld, at det kræver kommunal garanti. Den eksisterende kommunale garanti udgør p.t. ca. 20.700.000 kr.

Økonomi

Kommunes garantiforpligtelse udgør ca. 3.100.000 kr. for A/B Dværggræsset. Værdien af kommunens garanti vil være uændret efter låneomlægningen, men perioden, hvor garantien er gældende, udvides.

Kommunens garantiforpligtelse øges med 900.000 kr. for Golfparken.

Garantierne påvirker ikke lånerammen, men Odense Kommune påtager sig en økonomisk risiko ved at yde garantien. Risikoen for, at garantien kommer i anvendelse, vurderes som absolut minimal.

Punkt 3: Lejebetaling for lejemål på Sanderumvej (FGU/Elsesminde, Odense Produktionsskole)

82.16.05-Ø54-1-19

Resume

Denne sag handler om at fastsætte den husleje, som Elsesminde, Odense Produktionsskole, skal betale for brugen af lejemålet i den kommunale ejendom Sanderumvej 117 og 113. Årsagen til sagen er, at ansvaret for produktionsskolen pr. 1/8 2019 overgår til staten som følge af den nye FGU-aftale. Produktionsskolen omdannes juridisk set til en statslig selvejende institution.

Lejemålet har siden den 1/1 1997 været stillet vederlagsfrit til rådighed for Elsesminde, Odense Produktionsskole, idet der i lejekontrakten er anført:

- Odense Byråd træffer afgørelse om ændring af størrelsen for vederlag, herunder med, hvilken frist ændringen skal have virkning.
- Hvis Odense Byråd senere fastsætter et vederlag for leje af bygninger, fastsættes samtidig en reguleringsmekanisme for lejebetalingen.

Under henvisning hertil foreslår By- og Kulturforvaltningen, at lejemålet sættes i leje på markedsvilkår med virkning pr. 1/9 2019, herunder at lejeregulering sker på almindelige erhvervslejevilkår - nettoprisindeksering dog med minimum på 2,5 %.

Den årlige husleje er på baggrund af en fælles gennemgang/besigtigelse af det samlede lejemål pr. 1/9 2019 estimeret til ca. 1,9 mio. kr. med udgangspunkt i, at udgiftsfordelingen mellem lejer og udlejer fastholdes på samme vilkår som i den gældende kontrakt.

Det er fortsat lovligt, jf. produktionsskoleloven, at kommunen yder tilskud til institutionen i form af lejefritagelse eller reduceret leje, uanset at institutionen overgår som statslig institution under FGU.

By- og Kulturforvaltningen har været i dialog med FGU/Elsesminde, Odense Produktionsskole, og præsenteret forvaltningens indstilling, hvorefter FGUs bestyrelse skriftligt har udtalt:

"Det er bestyrelsens vurdering, at en husleje på 1,9 mio. kr., vedligeholdelsesudgifter samt forsikring på 1,5 mio. kr. årligt og hertil skal lægges udgifter til vand, el og varme på minimum 1,1-1,2 mio. kr. i alt 4,6 mio. kr., får særdeles store konsekvenser for FGU-Fyn. Samtidig er Odense Kommunes elevforecast 80 % af det først udmeldte.

FGU-Fyn etableres den 1/8 2019 og en samlet bestyrelse ser med stor bekymring på de økonomiske og pædagogiske konsekvenser, dette vil få for de sårbare unge i kommunen."

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. FGU/Elsesminde, Odense Produktionsskole opkræves husleje på markedsvilkår fra 1/9 2019 for lejemålet på adressen Sanderumvej 117 og 113.
2. Lejeregulering sker på almindelige erhvervslejevilkår – nettoprisindeksering dog minimum 2,5 %.

By- og Kulturudvalget:

Udvalgsmedlemmerne Anders W. Berthelsen, Maria Brumvig og Niclas Turan Kandemir fremsætter ændringsforslag om, at FGU/Elsesminde, Odense Produktionsskole fritages for lejebetaling det 1. år, og at husleje derfor først opkræves fra 1/9 2020.

Rådmand Jane Jegind stemmer imod ændringsforslaget, idet en vedtagelse af ændringsforslaget vil få afledte konsekvenser for sparekravet til By- og Kulturforvaltningen i forhold til innovationsprojektet "Vores Bygninger". Såfremt ændringsforslaget vedtages, bør sparekravet til By- og Kulturforvaltningen derfor reduceres med et beløb svarende til huslejefritagelsen.

Udvalgsmedlemmerne Kristian Guldfeldt og Mathilda Printzlau-Paulsen tager forbehold.

Ændringsforslaget fra Anders W. Berthelsen, Maria Brumvig og Niclas Turan Kandemir er herefter vedtaget.

Udvalgsmedlem Claus Houden deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Rådmand Brian Dybro deltog ikke i behandlingen af sagen på grund af inhabilitet.

Rådmand Jane Jegind stiller følgende ændringsforslag:

"Sparekravet på Vores bygninger nedskrives med beløbet for fritagelsen af huslejen."

Borgmester Peter Rahbæk Juel og rådmand Susanne Crawley Larsen stemmer imod.

Rådmand Søren Windel tager forbehold.

Ændringsforslaget er dermed forkastet.

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Rådmand Jane Jegind stemmer imod ændringsforslaget, idet en vedtagelse af ændringsforslaget vil få afledte konsekvenser for sparekravet til By- og Kulturforvaltningen i forhold til innovationsprojektet "Vores Bygninger". Såfremt ændringsforslaget vedtages, bør sparekravet til By- og Kulturforvaltningen derfor reduceres med et beløb svarende til huslejevritagelsen.

Rådmand Søren Windell tager forbehold.

Sagsfremstilling

Regeringen, S, DF, R og SF har i oktober 2017 indgået aftale om en "Forberedende Grunduddannelse" (FGU). Aftalen omfatter bl.a., at produktionsskolerne bliver til statslige selvejende institutioner og overgår pr. 1/8 2019 til staten.

Lejemålet Sanderumvej 117 og 113 har siden 1/1 1997 ved lejekontrakt været stillet vederlagsfrit til rådighed for Elsesminde, Odense Produktionsskole.

Lejemålet omfatter:

- Ca. 6.400 m² bygninger, herunder ca. 725 m² uopvarmet skur/lager.
- Græsningsareal (folde) på ca. 6 ha.

Den årlige husleje, som ikke er færdigforhandlet, er pr. 1/9 2019 estimeret til ca. 1,9 mio. kr.

"Nettoprovenu" for forvaltningen vil udgøre ca. 1 mio. kr./år, idet bl.a. udgifter til forsikringer og ejendomsskatter ændrer sig, når ejendommen overgår til udlejningsejendom med huslejeindtægt.

Økonomi

Nettoprovenuet på cirka 1 mio. kr. tilgår Vores Bygninger. Nettoprovenuet udgør huslejeindtægten (forventeligt 1,9 mio. kr.) fratrukket øgede ejendomsrelaterede udgifter til bl.a. forsikringer og ejendomsskatter (forventeligt 0,9 mio. kr.).

Punkt 4: Kommunal medfinansiering af kystbeskyttelse mod stormflod

01.24.00-A00-1-19

Resume

Den 21/5 2019 anbefalede By- og Kulturudvalget at meddele tilsagn om kommunal medfinansiering til kystsikring af Seden Strandby og Færgevej. Nærværende sag vedrører den kommunale medfinansiering indeholdende forslag til den faktiske omprioritering mellem By- og Kulturudvalgets samlede anlægsramme.

Udgifterne foreslås finansieret af ubrugte midler fra Støjhandlingsplanen samt ”opretningsarbejder i kommunale bygninger”. Støjhandlingsplanen blev vedtaget med Budgetforlig 2016. Der er rettet henvendelse til forligspartierne om at omprioritere midlerne til det nye formål.

Effekt

Flere indbyggere i Odense

Med etablering af diget vil et udpeget risikoområde i forhold til stormflod blive sikret og dermed være med til at fremtidssikre og understøtte udvikling og vedligehold af bygninger, veje og faciliteter i Seden Strandby.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Der omprioriteres 1,9 mio. kr. fra Støjhandlingsplanen til Kystbeskyttelse mod stormflod.
2. Der omprioriteres 0,2 mio. kr. fra ”opretningsarbejder i kommunale bygninger” til Kystbeskyttelse mod stormflod.
3. Der oprettes en anlægsbevilling på 2,1 mio. kr. til Kystbeskyttelse mod stormflod Seden Strandby og Færgevej. 0,85 mio. kr. frigives i 2019 og 1,3 mio. kr. frigives i 2020.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Claus Houden deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Den 21/5 2019 anbefalede By- og Kulturudvalget at meddele tilsagn om kommunal medfinansiering på 1/3 til kystsikring af Seden Strandby, dog maksimalt 1,9 mio. kr., og på 1/3 til kystsikring af Færgevej, dog maksimalt 0,25 mio. kr.

Nærværende sag vedrører kun den kommunale medfinansiering og indeholder forslag til den faktiske omprioritering mellem By- og Kulturudvalgets samlede anlægsramme.

Økonomien for projekterne for Seden Strandby og Færgevej er så langt i sagsbehandlingen, at der er et klart billede af økonomien.

Udgifterne til medfinansiering foreslås finansieret af bevilling til Støjhandlingsplanen samt af ”Løbende anlægsbevilling til opretningsarbejder i kommunale bygninger”.

Byrådet afsatte i Budget 2016 2 x 3 mio. kr. til støjbekæmpelse i Odense. Ordningen var tiltænkt således, at borgere på de mest støjbelastede veje kunne søge tilskud til udskiftning af ældre vinduer med støjdæmpende vinduer.

Der resterer endnu ca. 2 mio. kr. fra puljen til støjbekæmpelse. Det er forvaltningens vurdering, at de tilbageværende midler vil have en ringe effekt på støjbekæmpelse i Odense samlet set, da kun få borgere vil få glæde af midlerne. En del af midlerne vil dertil blive brugt til administration af en eventuel aktiv støjbekæmpelsespulje. Såfremt de tilbageværende midler anvendes til digeprojekterne, vil det derfor have få faglige konsekvenser for støjbekæmpelsen i Odense samlet set.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning, idet der er anvist finansiering.

Den samlede økonomi er som følger:

Den kommunale medfinansiering af Færgevej beløber sig i 2019 til 0,25 mio. kr.

Den kommunale medfinansiering til Seden Strandby beløber sig i 2019 til 0,6 mio. kr. og i 2020 til 1,3 mio. kr. I alt 1,9 mio. kr.

I alt er den samlede kommunale medfinansiering på 2,15 mio. kr. for de 2 projekter.

Udgifterne, som afholdes i 2019, flyttes fra Støjhandlingsplanen (0,4 mio. kr. fra 2019 og 0,2 mio. kr. fra 2020) samt fra ”opretningsarbejder i kommunale bygninger” (0,2 mio. kr.), mens udgifterne, som afholdes i 2020, flyttes fra Støjhandlingsplanen (1,3 mio. kr. fra 2020).

Beskrivelse	Styrings- område	Udvalg	2019	2020	2021	2022	2023
Omprioritering fra Støjhandlingsplanen	Anlæg	BKU	-421.950	-1.500.001			
Omprioritering fra Opretningsarbejder i kommunale bygninger	Anlæg	BKU	-228.049				
Medfinansiering til Kystbeskyttelse mod stormflod	Anlæg	BKU	850.000	1.300.000			
Fremrykning af delfinansiering fra Støjhandlingsplanen	Anlæg	BKU	-200.001	200.001			
I alt			0	0	0	0	0

Punkt 5: Status på indfrielse af effektiviseringskrav i Vores Bygninger

82.00.00-P20-1-19

Resume

Odense Kommune styrkede indsatsen med at optimere den kommunale bygningsmasse i 2013 med innovationsprojektet Vores Bygninger.

Den oprindelige idé var at reducere antallet af m² i de kommunale bygninger og gentænke måden, bygningerne udnyttes på, herunder arbejde med adfærds- og kulturændringer. Alt sammen som led i at finansiere velfærd under programmet Ny virkelighed – Ny velfærd.

Med budgettet for 2014-2017 blev der samtidig besluttet et samlet effektiviseringskrav på 48 mio. kr.

Vores Bygninger har i den optik været en succes, idet Vores Bygninger frem til 2019 har solgt ejendomme for 65 mio. kr. En indtægt, som sammen med sparede driftsudgifter for en 5-årig periode er blevet anvendt til arealoptimeringen, så der kan indfries løbende besparelser på 14,8 mio. kr. fra 2025.

Dertil kommer, at Vores Bygninger i perioden 2016-2018 har reduceret antallet af m² med 32.000 m² foretaget 35 flytninger for ca. 2.800 medarbejdere samt etableret og opgraderet diverse Front End-kontorer til borgerbetjeningen.

Derudover er der beslutninger om salg for yderligere 33,2 mio. kr. svarende til 13.500 m².

Effektiviseringskravet blev i forbindelse med Budget 2019 forøget permanent fra 2023 samtidig med, at den oparbejdede gæld blev afskrevet med et éngangsbeløb. Imødegåelsen af det forøgede effektiviseringskrav medfører en række udfordringer:

- Først og fremmest har det vist sig, at de forudsætninger, der lå til grund for de forventede, øgede effektiviseringsmuligheder, har været for optimistiske.
- Der er ikke længere væsentlige potentialer i den administrative bygningsmasse, og potentialerne i velfærdsinstitutionerne vurderes marginale set i lyset af den massive demografiske forskydning de kommende år. Dertil kommer et forventet løft af velfærdspersonale, der også vil have behov for flere m² – ikke færre.
- Endelig har de seneste års erfaringer med arbejdet i Vores Bygninger vist, at omlægninger vedrørende velfærdsinstitutionerne sjældent medfører et provenu, og at princippet om, at provenuet skal tilfalde Vores Bygninger, til stadighed også udfordrer forvaltningernes kerneopgave, eksempelvis finansieringsbehovet for den borgernære velfærd og store strategiske byomdannelser, herunder Vollsmose.

Således gives der hermed en aktuel status på indfrielsen af effektiviseringskravene i Vores Bygninger samt forslag til imødegåelsen af ikke indfrie effektiveringskrav.

På nuværende tidspunkt vil der i 2025 være opnået varige, årlige effektiviseringer for 14,8 mio. kr., men kravet er med forhøjelsen i forbindelse med Budgetforslag 2019 ændret til 20,8 mio. kr.

Det er forvaltningens vurdering, at den fremtidige finansiering skal afklares, da de resterende effektiviseringsmuligheder uden den borgernære velfærd og byomdannelser er små.

Derfor indstilles det, at status godkendes, samt at de nuværende principper opretholdes, så projektet bevarer dets nuværende effektiviseringspotentiale.

Dette vil indebære, jf. rammestyringsprincipperne, at By- og Kulturudvalget inden for udvalgets ramme udligner det resterende eksisterende besparelseskraft - enten midlertidigt eller permanent.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Status på innovationsprojektet Vores Bygninger, herunder at nettoprovenu for alle ejendomsrelaterede udgifter og indtægter i forbindelse med arealanvendelse og optimering fortsat tilfalder Vores Bygninger.

By- og Kulturforvaltningen indstiller, at udvalget godkender:

2. Der udarbejdes forslag til finansieringen af de resterende effektiviseringskrav, jf. rammestyringsprincipperne. Udvalget vil få forelagt en særskilt sag, der anviser den præcise finansiering i By- og Kulturforvaltningens driftsbudget.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingspunkt 1 og godkender indstillingspunkt 2.

Udvalgsmedlem Claus Houden deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling, dog således, at By- og Kulturforvaltningen pålægges at involvere direktørgruppen i den samlede løsning af Vores bygninger, forinden der fremlægges forslag til finansiering af det resterende effektiviseringskrav.

Sagsfremstilling

Innovationsprojektet Vores Bygninger har til formål at sikre effektiv udnyttelse og anvendelse af den kommunale ejendomsportefølje og baserer sig blandt andet på målsætninger og principper besluttet af byrådet.

Den overordnede opgave for Vores Bygninger – og forvaltninger – er, at:

- Reducere antallet af m².
- Gentænke måden, kommunens bygninger udnyttes på.
- Arbejde med adfærdsændring og kulturforandring.

Vores Bygninger blev vedtaget af Økonomiudvalget i juni 2013. Det startede som et innovationsprojekt for 2014-2017 med forudsatte krav om effektiviseringer for 48 mio. kr.

Fra 2018 er det årlige besparelspotentiale på ca. 16 mio. kr., stigende til ca. 21 mio. kr. fra 2024. Effektiviseringskrav, der skulle imødegås af besparelser på ejendomsdrift (vedligehold, forbrug mv.), opsigelse af eksterne lejemål, salg af ejendomme mv.

Arbejdet i Vores Bygninger har generelt været succesfuldt i forhold til formålet at levere økonomiske gevinster. Kravene har dog historisk set været svære at indfri til tiden, og det har i adskillige budgetår været nødvendigt at skubbe en stor del af besparelserne til efterfølgende regnskabsår med oparbejdelse af merforbrug til følge. F.eks. indbefatter resultatet aktuelt salgsindtægter fra Klosterbakken 13-15 på ca. 18 mio. kr., jf. beslutning i byrådet af 12/10 2016.

Udfordringer

Gennem løbende opfølgninger og konsekvensberegninger kan det dog konstateres, at Vores Bygninger i stigende grad oplever tre iboende udfordringer.

1. Øget effektiviseringskrav

I forbindelse med vedtagelsen af Budget 2019 blev området tilført midler af byrådet til at eliminere det økonomiske efterslæb - mod et øget effektiviseringskrav fra 2023. Det blev samtidig vurderet, at der kunne hentes yderligere 5 mio. kr. Det må konstateres, at dette skøn var for optimistisk.

Endeligt påvirkes indfrielsen af forventet provenu også af forskydninger mellem planlagte og realiserede fraflytninger og salg.

2. Usikkert, fremtidigt potentiale

Effektiviseringskravene har fra starten været meget ambitiøse, og de forudsatte potentialer synes nu udtømt på de administrative bygninger. Således opleves der meget små eller ingen gevinster på de administrative bygninger.

I det omfang, der arbejdes med arealoptimering på de borgernære velfærdsområder, opleves oftest intet eller negativt provenu, da der i stedet fokuseres på de kvalitative gevinster for fagområderne. Dertil kommer, at forventningen til den demografiske forskydning på velfærdsområderne må antages at skabe behov for flere m² og ikke færre m² – dette til trods for løbende arealoptimering.

Det allerede realiserede provenu baserer sig primært på huslejebesparelse ved opsigelse af eksterne lejemål. Omfanget af eksterne lejemål er efterhånden også begrænset.

Samlet set er det fremtidige potentiale for arealoptimering derfor stærkt begrænset.

3. Provenuer med særlig betydning for udvalgenes og fagforvaltningernes kerneopgave

Endelig opleves det i Vores Bygninger, at de største tilbageværende effektiviseringsmuligheder i stigende grad er problematiske at håndtere for den enkelte fagforvaltning og Vores Bygninger i fællesskab.

Således er det principielt besluttet, at provenuet ved opsigelse af eksterne lejemål skal tilfalde Vores Bygninger. I praksis vil det betyde, at en stor del af nettoprovenuet fra huslejudgifterne mv. i forbindelse med byomdannelsen i Vollsmose vil tilfalde Vores Bygninger. Dette kan udfordre byomdannelsens økonomiske fundament, men vil omvendt indfri effektiviseringskravet i Vores Bygninger.

På samme vis indskrænker projektet også de øvrige fagudvalgs manøvrerum og incitament til at indgå i fagligt, kvalitative gode projekter, idet en del af summen ved omlægningen skal tilgå Vores Bygninger.

Økonomi

Realiseringen af det årlige provenu har løbende været forsinket siden projektets start, men fokuseres der isoleret på kravet i 2025 og det realiserede provenu er der ikke en alarmerende difference. Når efterslæbet fra ikke indfrieede krav fra tidligere år indregnes, er Vores Bygninger dog længere fra at være i mål.

Beløb i mio. kr	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025+
Effektiviseringskrav	-5,0	-4,5	-26,7	-16,7	19,1	-11,5	-16,5	-15,8	-15,8	-18,8	-20,8	-20,8
Realiseret provenu	1,6	0,4	16,6	0,2	15,7	5,5	6,7	6,3	6,8	8,4	12,3	14,8
Resultat pr. år	-3,4	-4,1	-10,1	-16,5	34,8	-6,0	-9,8	-9,6	-9,1	-10,4	-8,5	-6,1
Endnu ikke indfrieede besparelser vedr. 2017							0,9	-	-	-	-	-
Resultat pr. år incl. Overført krav	-3,4	-7,5	-17,6	-34,0	0,7	-5,3	-14,2	-23,7	-32,8	-43,2	-51,8	-57,8
Yderligere forventes:												
Sanderumvej/Elsesmunde*	0	0	0	0	0	-	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

*Note: Afventer behandling i BKU 25/6-2019

Uafklarede sager

Tallene i tabellen afspejler kendte, indfrieede provenuer. Der er foretaget yderligere effektiviseringer, som dog mangler afklaringer af endeligt provenu, og hvorvidt det tilfalder Vores Bygninger.

Ud fra de kriterier, som synes omfattet af principperne for Vores Bygninger, er Dalumvej 95-97 (1,4 mio. kr.), Tolderlundsvej 3 (1,3 mio. kr.) samt huslejebesparelser på børnehuse (0,4 mio. kr.) i spil. Derudover er der kommende potentialer i de kommunale væresteder. Beløbene er anslåede. De endelige beløb kendes først efter behandling af de enkelte sager.

Med indregning af 3,1 mio. kr. i provenu fra de uafklarede sager vil det årligt manglende beløb fra 2020 reduceres til 5,6 mio. kr., såfremt Vores Bygninger skal gå i 0 i 2030. Det er et beløb, der skal findes ved yderligere effektiviseringer, rammebesparelse eller en kombination af de to.

Anbefalinger

Som det fremgår af indstillingspunkterne, anbefales det byrådet at godkende status på Vores Bygninger samt at fortsætte de nuværende principper for Vores Bygninger for at sikre, at effektiviseringskravet kan indfries på sigt.

Dette vil dog have den konsekvens, at omstillingerne hos de øvrige forvaltningers kerneopgave kan besværliggøres, også økonomisk.

Derudover – og i supplement til anbefalingen – har det været nødvendigt at finde en række éngangsfinansieringer til at dække det store gab mellem effektiviseringskrav og provenu frem mod 2025 for ikke at oparbejde ny gæld. Det kan således overvejes, om særlige, bygningsrelaterede ikke-budgetterede indtægter kan imødegå en del af denne udfordring.

Det kan være salgsindtægter, der ikke er budgetlagte på de konjunkturfølsomme områder, som det gjorde sig gældende med Klosterbakken 13-15, jf. ovenstående. Der er dog et redskab forbundet med en vis usikkerhed, idet det er uvist, hvornår der kommer ejendomme, der kan sælges. I den mellemliggende periode vil der alt andet lige ske yderligere stigning i det akkumulerede effektiviseringskrav til 57,8 mio. kr. i 2025.

Finansiering af de resterende effektiviseringskrav

Ved at lade alle de historiske nettoprovenuer bag arealoptimeringer i Odense Kommune tilfalde Vores Bygninger vil effektiviseringskravet være 3,1 mio. kr. årligt.

Hertil kommer indhentning fra fremtidige arealoptimeringer som Vollsroseindsatsen, som ved efterlevelse af principperne for Vores Bygninger skal give overskud efter 5 år.

Såfremt det ikke bliver muligt at lade alle realiserede nettoprovenuer tilfalde Vores Bygninger, vil det manglende provenu og tilhørende efterslæb skulle anvise finansiering inden for By- og Kulturudvalget ramme, jf. rammestyreprincipperne.

Oversigt over realiserede effektiviseringskrav

Tabellen herunder uddyber opsummeringstabellen vist øverst i økonomiafsnittet.

Beløb i mio. kr	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025+
Effektiviseringskrav												
<i>Effektiviseringskrav</i>	-5,0	-13,3	-15,5	-15,5	-14,7	-15,3	-15,3	-15,3	-15,3	-15,3	-15,3	-15,3
<i>Reguleringer incl. tilførsel fra ØU</i>		10,0	-10,0	-	35,0	5,0	-	-	-	-3,0	-5,0	-5,0
<i>Løn</i>	-	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
I alt til indfrielse	-5,0	-4,5	-26,7	-16,7	19,1	-11,5	-16,5	-15,8	-15,8	-18,8	-20,8	-20,8
Realiseret												
<i>Salg/Merprovenu ved salg</i>	0,8	-	17,0	0,5	8,6	-	-	-	-	-	-	-
<i>Provenue Rest anlæg</i>	-	-	-	-	1,3	-	-	-	-	-	-	-
<i>Driftsbesparelser</i>	-	1,2	2,1	2,0	6,4	8,7	9,5	9,7	10,2	11,7	15,8	18,2
<i>Driftsudgifter</i>	-	-	-	-1,7	-2,6	-2,8	-2,8	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5
<i>Fraflytning</i>	-	-0,8	-0,4	-0,2	0,1	-0,1	-	-	-	-	-	-
<i>Ekstraordinære indtægter/udgifter</i>	0,8	0,0	-2,2	-0,4	2,0	-0,2	-	-	-	0,2	-	-
I alt realiseret	1,6	0,4	16,6	0,2	15,7	5,5	6,7	6,3	6,8	8,4	12,3	14,8
Endnu ikke indfrieede besparelser vedr. 2017							0,9					
Manglende indfrielse pr. år	-3,4	-4,1	-10,1	-16,5	34,8	-6,0	-8,9	-9,6	-9,1	-10,4	-8,5	-6,1
Akkumuleret total		-7,5	-17,6	-34,0	0,7	-5,3	-14,2	-23,7	-32,8	-43,2	-51,8	-57,8

Punkt 6: Revidering af mindevæggen

00.01.00-A00-231-19

Resume

På baggrund af en initiativretssag fra byrådsgruppe B og C blev det på Økonomiudvalgets møde den 3/4 2019 besluttet at lade Borgmesterforvaltningen udarbejde sag vedrørende revidering af mindevæggen bag byrådssalen.

På mindevæggen er der i dag mindeplader over 35 personer - 33 mænd og to kvinder. De oprindelige kriterier for at blive optaget på mindevæggen var:

- Personen skal være optaget i Dansk Biografisk Leksikon (1979-1984) eller tilsvarende optegnelser.
- Personen skal være født i Odense Kommune (eller have haft tilknytning til byen i en kortere eller længere årrække).
- Personen skal være afdød ved døden.
- Der ophænges kun ved helt særlige lejligheder nye mindeplader, så der også i fremtiden vil være plads til senere tiders berømteder.

I 2020 fejres 50-året for kommunesammenlægningen i 1970, og i den forbindelse udvælger Stadsarkivet de personer, der skal hædres med en mindeplade. Udvælgelsen sker efter de ovennævnte principper, idet der denne gang tages mere hensyn til en tidssvarende kønsmæssig fordeling.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene i denne sag.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at byrådet godkender:

1. Der ophænges mindetavler i 2020 som en markering af 50-året for kommunesammenlægningen i 1970.
2. De i sagsfremstillingen nævnte oprindelige kriterier fastholdes – dog med behørigt hensyn til en tidssvarende kønsmæssig fordeling.
3. Stadsarkivet bemyndiges til at udvælge de personer, der skal hædres med en mindeplade.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Mindevæggen på rådhuset

På baggrund af en initiativretssag fra byrådsgruppe B og C blev det på Økonomiudvalgets møde den 3/4 2019 besluttet at lade Borgmesterforvaltningen udarbejde sag vedrørende revidering af mindevæggen bag byrådssalen.

Tanken om at hædre kendte odenseanere på Rådhuset dukkede op allerede under udsmykningen i 1930'erne, og den blev genoptaget af rådhusudvidelsens arkitekt, Bent Helweg-Møller, i flere omgange. I 1954 foreslog Helweg-Møller, at der ud for byrådssalen på 1. sals balkon blev opsat en mindevæg med navneplader over berømte personer, der havde haft tilknytning til Odense. Det blev museumsdirektør Svend Larsen, der kom med forslag til navne. Hans udgangspunkt var, at det skulle være folk, der var optaget i Dansk Biografisk Leksikon. Det gav en vis garanti for, at den pågældendes betydning rakte ud over byens grænser og havde sat sig spor i landets historie. 25 navneplader blev opsat på mindevæggen.

I anledning af Odenses 1000-års jubilæum i 1988 blev der føjet nye navne til. Svend Larsens kriterier fra 1954 blev fastholdt, men der blev taget hensyn til, at Odense ved kommunalreformen i 1970 var blevet en storkommune. Man holdt fast i princippet om, at mindevæggen kun var for afdøde. Resultatet blev 11 nye navneplader foreslået af forfatterne til Odense bys historie og prioriteret af redaktionsudvalget. Afsløringen af de nye tavler blev et indslag på jubilæumsdagen den 18/3 1988. Samtidig blev en mindeplade taget ned og overgivet til Odense bys Museer.

På mindevæggen er der i dag mindeplader over 35 personer, 33 mænd og to kvinder. Mindevæggen omfatter personer, der er født i Odense eller som har haft tilknytning til byen (bopæl) i en kortere eller længere årrække. I 1988 valgte man bevidst at lade en del plader stå tomme til senere tiders berømtheder.

Det indstilles, at de oprindelige kriterier for at blive optaget på mindevæggen så vidt muligt fastholdes, nemlig:

- Personen skal være optaget i Dansk Biografisk Leksikon (1979-1984) eller tilsvarende optegnelser (som f.eks. Dansk Kvindebiografisk Leksikon (2000-2001)).
- Personen skal være født i Odense Kommune (eller have haft tilknytning til byen i en kortere eller længere årrække).
- Personen skal være afgået ved døden.
- Der ophænges kun ved helt særlige lejligheder nye mindeplader, så der også i fremtiden vil være plads til senere tiders berømtheder.

Det indstilles, at der i 2020 opsættes nogle nye tavler, som markering af 50-året for kommunesammenlægning i 1970. Stadsarkivet udvælger de personer, der skal hædres med en mindeplade. Udvælgelsen sker efter de ovennævnte principper, idet der denne gang tages mere hensyn til en tidssvarende kønsmæssig fordeling.

Økonomi

Udgifterne til ophængning af mindetavler i forbindelse med 50-års jubilæet forventes at udgøre ca. 10.000 kr. Udgifterne hertil vil sammen med udgifter til eventuel festligholdelse i den anledning blive afholdt inden for Borgmesterforvaltningens eksisterende budgetramme.

Punkt 7: Lukket: Blomsterfestival 2019

24.10.00-A00-13-19

Punkt 8: Opfølgning på forslag om borgerrådgiver

00.01.00-A00-156-19

Resume

Skal Odense Kommune have en borgerrådgiver?

Den 23/1 2019 besluttede byrådet, at Enhedslistens forslag om at etablere en borgerrådgiverfunktion i Odense Kommune skal belyses nærmere, og at Borgmesterforvaltningen skal komme med en anbefaling til byrådet. Byrådet besluttede også, at eventuelt større økonomiske aspekter af sagen skal indgå i budgetforhandlingerne.

I Odense Kommune er der allerede tiltag, der skal forbedre sagsbehandling og dialog. F.eks. har Børn- og Ungeforvaltningen en borgerrådgiverfunktion, der hjælper familier til dialog med kommunen i sager om børn og unge med særlige behov. Og et af tiltagene i handleplanen for pårørendepolitikken er at ansætte to pårørenderådgivere. Herudover har alle forvaltninger fokus på korrekt sagsbehandling, og alle borgere har mulighed for at rette henvendelse til borgmesteren eller rådmændene.

På denne baggrund er det ud fra en rent forvaltningsfaglig vurdering Borgmesterforvaltningens anbefaling, at der ikke etableres en borgerrådgiverfunktion i Odense Kommune. Der kan derfor være eksempelvis politiske årsager til, at man ønsker en borgerrådgiverfunktion.

Direktørgruppen kan tiltræde Borgmesterforvaltningens anbefaling.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter sagen, herunder om der er yderligere aspekter, der ønskes belyst.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Den 23/1 2019 behandlede byrådet Enhedslistens forslag om etablering af en borgerrådgiverfunktion i Odense Kommune.

Byrådet godkendte Enhedslistens forslag, og et flertal besluttede at oversende sagen til behandling i Økonomiudvalget. Borgmesterforvaltningen blev således bedt om at komme med anbefalinger og belyse alle relevante aspekter af forslaget. Et flertal af byrådet besluttede endvidere, at eventuelle større økonomiske aspekter af sagen skal indgå i de kommende budgetforhandlinger.

Efter Borgmesterforvaltningens oplysninger har 39 kommuner etableret uafhængige borgerrådgiverfunktioner eller tilsvarende.

Af 6-byerne har København, Aalborg, Esbjerg og Randers en borgerrådgiverfunktion. Disse er alle organiseret med en uafhængig borgerrådgiver efter kommunestyrelseslovens § 65 e. Århus og Odense har ikke etableret en uafhængig borgerrådgiverfunktion.

Inden for rammerne af kommunestyrelsesloven og Odense Kommunes styreform kan borgerrådgiverfunktionen udformes, som byrådet ønsker.

Helt overordnet er der to muligheder, hvis man ønsker en borgerrådgiver:

A. Uafhængig borgerrådgiver

Ønsker man at benytte en model med en uafhængig borgerrådgiver, er der i kommunestyrelseslovens § 65 e krav om, at borgerrådgiveren ansættes af byrådet. Herudover er der rig mulighed for at udforme funktionen, som man ønsker. Dette betyder blandt andet, at selvom en borgerrådgiver i forskellige kommuner har samme funktionsområde, kan der være stor forskel på borgerrådgivernes arbejdsmetoder.

I afsnit 1 er de nærmere rammer for en uafhængig borgerrådgiver beskrevet, og i afsnit 2 samt bilag 1 beskrives borgerrådgiverfunktionen i 6-byerne.

B. Borgerrådgiver ansat i en forvaltning

Det er muligt at etablere en borgerrådgiverfunktion, der henhører under et udvalg.

Der er eksempelvis allerede etableret en borgerrådgiverfunktion i Børn- og Ungeforvaltningen. Ordningen henvender sig til familier og borgere, der har brug for hjælp til dialog med kommunen i sager om børn og unge med særlige behov.

Endvidere har byrådet på mødet den 26/6 2019 med Handleplanen for Pårørendepolitikken truffet beslutning om, at der skal ansættes to pårørenderådgivere.

Tilsvarende vil der eksempelvis kunne etableres en borgerrådgiverfunktion i Borgmesterforvaltningen, der kunne tillægges en rådgivende funktion over for alle forvaltninger.

I afsnit 3 er de allerede igangværende tiltag vedrørende borgerrådgivning i Odense Kommune nærmere beskrevet. I afsnit 4 har Borgmesterforvaltningen oplistet eventuelle yderligere tiltag.

Borgmesterforvaltningens anbefaling fremgår af afsnit 5.

1. De overordnede rammer for en uafhængig borgerrådgiver

1.1. Organisering

Ifølge kommunestyrelseslovens § 65 e kan der i styrelsesvedtægten træffes bestemmelse om at oprette en borgerrådgiverfunktion, der ikke henhører under de stående udvalg eller Økonomiudvalgets umiddelbare forvaltning.

Modellen indebærer, at borgerrådgiverfunktionen administreres direkte under byrådet, og at borgerrådgiveren dermed ikke henhører under borgmesterens eller rådmændenes øverste daglige ledelse.

Byrådet vil dog kunne delegerer sine beføjelser til Økonomiudvalget, et stående udvalg eller forvaltningen. En beslutning om delegation vil kunne omfatte en enkeltstående konkret sag vedrørende borgerrådgiverfunktionen, men også mere generelt administrationen af visse spørgsmål vedrørende borgerfunktionen. Delegationen vil kunne omfatte enkelte eller alle beføjelser i en sag.

Byrådet kan også beslutte at nedsætte et § 17, stk. 4-udvalg til at rådgive sig i og forberede sager vedrørende borgerrådgiverfunktionen. Lederen af borgerrådgiverfunktionen skal dog ansættes og afskediges af byrådet. Denne kompetence kan ikke delegeres.

Modellen indebærer som udgangspunkt også, at sager vedrørende borgerrådgiverfunktionen forelægges direkte i byrådet uden den almindelige udvalgsforberedelse. Byrådet kan dog fravige dette, så sager til byrådet forberedes via et udvalg.

Som nævnt indebærer modellen, at borgerrådgiverfunktionen administreres direkte under byrådet. Det er derfor byrådet, der har den øverste daglige ledelse af borgerrådgiverfunktionen. Som det gælder for borgmesterens og rådmændenes øverste daglige ledelse, er den af overordnet karakter. Byrådet kan derfor overlade sine ledelsesopgaver til en eller flere kommunale chefer.

Den øverste daglige ledelse af borgerrådgiverfunktionen omfatter ikke nogen kompetence med hensyn til sagernes indhold. En beslutning om at overlade ledelsesbeføjelser til f.eks. stadsdirektøren indebærer derfor ikke, at stadsdirektøren har instruktionsbeføjelse i forhold til indholdet af borgerrådgiverens sager.

Kommunestyrelseslovens § 65 e sætter ingen begrænsninger for byrådets muligheder for at ændre en beslutning om oprettelse af en borgerrådgiverfunktion. Byrådet vil derfor i en valgperiode frit kunne beslutte at oprette, ændre eller nedlægge funktionen med de almindelige to behandlinger, det kræver for at ændre styrelsesvedtægten.

Det vil være op til byrådet at beslutte, hvordan den vil benævne sin borgerrådgiverfunktion, herunder om den skal benævnes borgerrådgiver. Det fremgår dog af loven om Folketingets Ombudsmand, at betegnelsen "ombudsmand" eller anden betegnelse, der er egnet til forveksling hermed, ikke må benyttes.

1.2. Opgaver

En borgerrådgiver kan i medfør af kommunestyrelseslovens § 65 e, stk. 4, kun varetage opgaver vedrørende:

- Rådgivning og vejledning af borgerne.
- Tilsyn med kommunens administration.

Borgerrådgiveren kan ikke varetage opgaver, der er henlagt til en anden myndighed, herunder en klageinstans. Kan en sag indbringes for en klageinstans, må borgerrådgiveren enten videresende sagen dertil eller vejlede borgeren om muligheden herfor.

En uafhængig borgerrådgiver kan ikke ændre afgørelser eller træffe afgørelser i sager. Er en borger utilfreds med en afgørelse i eksempelvis en ydelsessag, vil borgerrådgiveren ikke kunne foretage en ny bindende vurdering af sagen eller ændre afgørelsen. Borgerrådgiverens opgave i et sådant tilfælde vil derimod være enten at rådgive borgeren om, hvem man kan rette henvendelse til, eller at videregive sagen til den rette forvaltning.

Byrådet fastsætter borgerrådgiverens opgaver, som derfor ikke behøver omfatte begge funktionsområder eller alle opgaver inden for de to områder.

2. Borgerrådgivere i 6-byerne

Formålet med borgerrådgiverne i 6-byerne er at styrke dialogen mellem borgerne og kommunen samt bidrage til sikring af borgernes retssikkerhed i forbindelse med kommunens sagsbehandling og faktiske forvaltningsvirksomhed.

Borgerrådgiverne skal gøre det lettere for borgere, brugere og erhvervsdrivende at klage over forhold, der vedrører kommunen. Borgerrådgiveren skal desuden medvirke til, at klager bruges konstruktivt til forbedringer af kommunens sagsbehandling og borgerbetjening.

Borgerrådgiverne afgiver en årlig beretning til byrådet, hvor borgerrådgiverne blandt andet redegør for eventuelle overordnede sagsbehandlingsmæssige forhold, som ikke er tilfredsstillende. Borgerrådgiverne kan i den forbindelse komme med forslag og anbefalinger til kommunens politiske ledelse, borgmester/rådmænd eller forvaltninger.

Ud fra borgerrådgivernes årsrapporter anslår Borgmesterforvaltningen, at ca. 50% af alle henvendelser til borgerrådgiverne vedrører, hvad der i Odense Kommune svarer til Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

Ca. 20% af henvendelserne anslås at vedrøre, hvad der svarer til Børn- og Ungeforvaltningen. Ca. 4-12% vedrører, hvad der svarer til Ældre- og Handicapforvaltningen.

Ud fra årsrapporterne kan Borgmesterforvaltningen ikke anslå en generel fordeling mellem øvrige, generelle henvendelser og henvendelser vedrørende, hvad der svarer til By- og Kulturforvaltningen og Borgmesterforvaltningen.

I bilag 1 er borgerrådgivernes opgaver, kompetencer og arbejdsmetoder nærmere beskrevet.

3. Igangværende og kommende borgerrådgiverrelaterede tiltag i Odense Kommune

3.1. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen

I Beskæftigelses- og Socialforvaltningen har der igennem de senere år været et øget fokus på at øge både borgernes retssikkerhed og lovmedholdelighed i kerneopgaven samt styrke kommunikationen og dialogen med borgerne. Langt den største indsats sker hver dag igennem forvaltningens mange kerneydelser med udgangspunkt i én plan. Herudover kan nævnes tre konkrete metoder, der skal styrke rådgivning til og dialog med borgerne.

Metode 1: Strategi for mødet med borgeren

Beskæftigelses- og Socialudvalget vedtog i januar 2017 Strategi for mødet med borgeren. Strategien opstiller idealer for, hvordan borgeren skal opleve mødet med Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Strategien opstiller idealer for det gode møde i forhold til fire fokuspunkter:

1. Hvor mødes vi? (Lokation)
2. Hvordan mødes vi? (Relation)
3. Hvordan taler vi sammen? (Kommunikation)
4. Hvordan skaber vi gode muligheder sammen? (Løsninger)

I øjeblikket er forvaltningen ved at udarbejde et handleplanskatalog i forlængelse af strategien med en række initiativer, som kan forbedre mødet med borgeren. Handleplanskataloget er blevet til i samspil med borgere og partsrepræsentanter. Der er i handleplanskataloget særligt fokus på de længere forløb. Målet er, at initiativerne skal medføre kortere, mere fleksible og bedre forløb.

Metode 2: Rådmandshenvendelser

Alle borgere i Odense Kommune er velkomne til at skrive til rådmand Brian Dybro. Der er mange borgere (ca. 120 unikke borgere pr. år), som benytter sig af muligheden for at kontakte ham. Dialogen med borgerne prioriteres højt, og der stiles derfor efter, at der gives svar inden for 14 dage. Alle rådmandshenvendelser håndteres også administrativt, ligesom der evalueres og samles op flere gange om året for at drage læring og forbedre kerneydelserne.

Metode 3: Projekt Lækre breve

Projekt Lækre breve har fokus på, at borgerne får ensartede, korrekte og letforståelige breve, som efterlader borgerne med de bedste forudsætninger for at begå sig i den kommunale verden. Forvaltningen ønsker den mest appetitlige og lovmedholdelige kommunikation. Brevene formuleres og struktureres derfor, så sproget og informationerne er letforståelige. Det er vigtigt, at forvaltningens skriftlige møde med borgerne er optimalt og brugervenligt.

3.2. Børn- og Ungeforvaltningen

Børn- og Ungeforvaltningen har i ca. et år tilbudt hjælp fra en forældrerådgiver til familier og borgere. Hjælpen ydes, hvis der er brug for hjælp til dialog med kommunen i sager om børn og unge med særlige behov. Hjælpen kan være i form af telefonisk rådgivning eller et møde. Forældrerådgiveren er ansat i Børn- og Ungeforvaltningen.

Forældrerådgiveren rådgiver således forældre, der har brug for en guide til at forstå afgørelser eller på anden måde føler, at de sidder fast i systemet. Forældrerådgiveren yder hjælp til at få den mest konstruktive dialog med kommunen som muligt.

Forældrerådgivningen tilbyder:

- Individuelle afklaringsamtaler.

- Rådgivning om regler på området.
- At finde den rette medarbejder, afdeling eller myndighed.
- At etablere kontakten til de medarbejdere eller den afdeling i Odense Kommune, som borgeren gerne vil i dialog med.
- At skabe de rette rammer for et dialogmøde.

Forældrerådgivningen tilbyder IKKE:

- At ændre en afgørelse, som kommunen har truffet.
- At hjælpe med at formulere klager over kommunens afgørelser.

Forældrerådgiverfunktionen evalueres løbende via dialog blandt brugerne. Børn- og Ungeudvalget vil i foråret 2020 få forelagt en sag om evaluering af forældrerådgiverfunktionen. På dette tidspunkt vil tilbuddet have været i funktion i to år.

Alle borgere i Odense Kommune er velkomne til at skrive til rådmand Susanne Crawley Larsen. Henvendelserne prioriteres højt, og der stiles efter, at henvendelserne besvares inden for 5-7 arbejdsdage. Rådmanden modtager ca. 100 borgerhenvendelser om året (antallet af enkelthenvendelser er større, da der eksempelvis godt kan være flere henvendelser fra en borger om samme sag).

3.3. Ældre- og Handicapforvaltningen

Ældre- og Handicapforvaltningen har i flere år arbejdet rehabiliterende, hvor målet er, at borgeren oplever:

- At leve et meningsfuldt og værdigt liv.
- At kunne klare sig så selvstændigt som muligt så længe som muligt.
- At have kontrol over sin hverdag med mulighed for selv at træffe beslutninger.

Rehabilitering er en samarbejdsproces mellem borgeren, de pårørende og medarbejderne i Ældre- og Handicapforvaltningen. Samarbejdet er karakteriseret ved en respektfuld, forpligtende og ligeværdig dialog.

Medarbejderne i Ældre- og Handicapforvaltningen stiller deres faglige viden og færdigheder til rådighed for borgeren. Borgeren kan dermed ud fra eget liv og egne ressourcer træffe selvstændige valg og handle derefter i det omfang, det er muligt. Borgerne og medarbejderne og eventuelt borgernes pårørende lægger i fællesskab en plan for de indsatser, borgeren har behov for med udgangspunkt i borgerens mål.

Samtlige 4000 medarbejdere i Ældre- og Handicapforvaltningen er kompetenceudviklet i at arbejde rehabiliterende.

Foruden ovenstående har Ældre- og Handicapforvaltningen også en række andre indsatser, som er medvirkende til at understøtte samarbejde med borgerne:

Indsats 1: Den motiverende samtale og relationel koordinering

Samtlige medarbejdere i Ældre- og Handicapforvaltningen er kompetenceudviklet i såvel den motiverende samtale og Relationel koordinering.

Den motiverende samtale er en præcis samtalemethode. I samtalemethoden er der fokus på, hvordan man i samtalen bedst støtter og styrker en persons egen motivation til at gennemføre en personlig forandring. Det er dog en forudsætning for at kunne samarbejde om en forandring, at der er en god relation. Derfor er der i metoden også fokus på at udvikle eller bevare en positiv relation.

Relationel koordinering er et redskab til, hvordan man som medarbejder styrker det tværfaglige samarbejde til gavn for borgerens rehabiliteringsforløb.

Indsats 2: Rådmandshenvendelser

Alle borgere i Odense Kommune er velkomne til at skrive til rådmand Søren Windell. Der er mange borgere, som benytter sig af muligheden for at kontakte rådmanden eller direktøren. Rådmanden prioriterer dialogen med borgerne højt. Ældre- og Handicapforvaltningen har krav om, at rådmanden eller direktøren skal svare borgeren inden for 14 dage.

Én gang om året orienteres Ældre- og Handicapudvalget om rådmandshenvendelserne det forgange år.

Som et nyt initiativ er der igangsat et forsøg med, at den ansvarlige chef for det område, som borgeren har henvendt sig om, i nogle tilfælde kontakter borgeren telefonisk lige efter, at rådmandshenvendelsen er modtaget. Dette forsøg er for at imødekomme borgeren og for at skabe en god dialog fra begyndelsen. Indtil videre er der kun positive erfaringer fra denne metode.

Indsats 3: Sagsbehandlingstider

Ældre- og Handicapforvaltningen får én gang om året sagsbehandlingstiderne til godkendelse. Der er stor fokus på, hvorledes der kan rettes op på sagsbehandlingstiderne på de områder, hvor sagsbehandlingstiderne er for lange.

3.4. By- og Kulturforvaltningen

For at sikre et højt kendskab til sagsbehandlingsregler afholder By- og Kulturforvaltningen tre gange om året introduktionskurser for alle nyansatte i forvaltningen. Introkurserne er opdelt i tre moduler, som afholdes inden for 14 dage/3 uger.

Modul 1 er obligatorisk for alle nye medarbejdere. Her gives en introduktion til det at arbejde i en politisk organisation, og hvad det betyder for den måde, forvaltningen løser sine opgaver på. På modulet gennemgås bl.a. den politiske styreform i Odense Kommune, kommunens vision og By- og Kulturforvaltningens kerneopgave. Der er desuden casedrøftelser på baggrund af de dilemmaer, ansatte i forvaltningen kan møde i deres hverdag. Endelig gennemgås gaveregler, tavshedspligt, ytringsfrihed og håndtering af pressen.

Modul 2 og 3 er for medarbejdere, der har administrative funktioner, og som har adgang til en computer.

På modul 2 gennemgås de centrale principper og regler, der er for arbejdet i en politisk organisation. De to bærende temaer er embedsmandspligter og forvaltningsretlige principper og regler. Modulet har til formål dels at rette fokus mod de politikere, forvaltningen til dagligt betjener og rådgiver, og de normer, der gør sig gældende her. Dernæst rettes fokus mod borgerne og nogle af de forvaltningsretlige principper og regler, som er vigtige at kende og kunne handle efter. Også på dette modul er der casedrøftelser.

Modul 3 er et nyt tiltag og er under udarbejdelse. Det forventes at blive afholdt første gang i efteråret 2019. Modulet omhandler det offentlige journaliseringspligt og en praktisk gennemgang af, hvordan man opretter sager og journaliserer dokumenter i SBSYS.

Tiltaget med introduktionskurser har kørt over en årrække, og tiltaget evalueres løbende og tilrettes efter behov.

Alle borgere og virksomheder har mulighed for at komme i direkte dialog med by- og kulturrådmanden. I 2018 modtog by- og kulturrådmanden 870 rådmanshenvendelser, som indholdsmæssigt dækker over alt fra gode idéer og forslag til klager og frustrationer.

By- og kulturrådmanden prioriterer at besvare henvendelserne. Således besvares alle henvendelser, og dette gøres som udgangspunkt inden for én uge. Gennem den direkte dialog får by- og kulturrådmanden et godt indblik i borgere og virksomheders oplevelse af By- og Kulturforvaltningens serviceniveau og løsning af kerneopgaven. Samtidig er rådmanshenvendelserne med til at inspirere til nye eller andre arbejdsgange i forvaltningen.

Rådmanshenvendelserne samt besvarelserne af disse evalueres løbende.

By- og Kulturforvaltningen gennemgår som udgangspunkt alle forvaltningens offentliggjorte sagsbehandlingstider én gang om året. Dette med henblik på at undersøge, om de fortsat er gældende. Uanset om der foretages ændringer i forvaltningens sagsbehandlingstider, forelægges disse til godkendelse i By- og Kulturudvalget. Øges sagsbehandlingstiderne, orienteres Økonomiudvalget ligeledes. De nuværende godkendte sagsbehandlingstider fremgår af Odense Kommunes hjemmeside.

3.5. Borgmesterforvaltningen

Borgmesterforvaltningen træffer meget få myndighedsafgørelser. Borgmesterforvaltningen oplever endvidere meget få klager over de myndighedsafgørelser, der træffes.

Alle borgere og virksomheder har mulighed for at kontakte borgmesteren, og besvarelse af henvendelserne har høj prioritet. Det er dog yderst sjældent, at henvendelserne til borgmesteren handler om klager over Borgmesterforvaltningens administration.

På denne baggrund er der i Borgmesterforvaltningen ikke iværksat generelle tiltag i relation til sagsbehandlingsregler og dialog med borgerne.

Alle medarbejdere i Borgmesterforvaltningen har dog adgang til at kontakte Jura, hvis de er i tvivl om f.eks. sagsbehandlingsregler, eller hvis der skulle komme en klage. I sager vedrørende aktindsigt er der altid tæt dialog med Jura, såfremt en afdeling påtænker at meddele helt eller delvist afslag på en aktindsigtsanmodning.

3.6. Initiativer i Handleplan for Odense Kommunes Pårørendepolitik

Byrådet godkendte den 26/6 2019 Handlingsplanen for Pårørendepolitikken. Pårørendepolitikken og handlingsplanen vedrører primært Ældre- og Handicapforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

Handlingsplanens fokus er pårørende til de borgere, der har en sag i en af de tre forvaltninger. De direkte berørte borgere er dog indirekte også omfattet af handlingsplanens tiltag. Hvis den direkte berørte borger er et barn, vil barnets forældre være direkte omfattet af handlingsplanen.

Handlingsplanen indeholder følgende elementer, hvor det især er elementerne 1A, 1B, 3 og 4, der er relevante for overvejelserne om en borgerrådgiver:

1A: Ansættelse af to pårønderådgivere i efteråret 2019, der skal vejlede og guide pårørende, så de pårørende bedre kan takle hverdagen.

1B: Ansættelse af en pårønderådgiver for børn, der skal facilitere gruppeforløb og sikre, at børnene bedst hjælpes og understøttes i hverdagen.

2: I samarbejde med University College Lillebælt udarbejdes et uddannelsesmodul for medarbejdere, der samarbejder med pårørende.

3: Der etableres en hjemmeside for pårørende. Hjemmesidens formål er, at pårørende til borgere i Odense skal kunne finde relevante oplysninger om det at være pårørende.

4: Dialogmøder med de pårørende i efteråret 2019. Rådmændene for Ældre- og Handicapudvalget, Børn- og Ungeudvalget samt Beskæftigelses- og Socialudvalget vil invitere til en række borgermøder.

4. Kan man gøre mere inden for de nuværende budgetter

Som beskrevet i afsnit 3 er der i forvaltningerne med meget borgerkontakt allerede igangsat eller planlagt initiativer vedrørende dialog, vejledning og retssikkerhed.

Ud fra et generelt perspektiv har Borgmesterforvaltningen overvejet, om man ved hjælp af yderligere tiltag kunne styrke især det retssikkerhedsmæssige. Borgmesterforvaltningen har således overvejet følgende yderligere tiltag, som de enkelte forvaltninger kan overveje:

- Øge fokus på sagsbehandlingsregler via interne undervisningsforløb.
- Etablere obligatoriske velkomstkurser for alle nye administrative medarbejdere i alle forvaltninger. Velkomstkurserne kunne tage udgangspunkt i erfaringerne fra By- og Kulturforvaltningen.
- Øge den interne information om, at det er muligt for sagsbehandlerne at få mundtlig sparring med og rådgivning af kommunens jurister vedrørende bl.a. sagsbehandlingsregler.
- Informere yderligere om, hvem man som borger kan kontakte, hvis man har generelle spørgsmål eller brug for vejledning vedrørende kommunens myndighedsområder.
- Skabe et ensartet overblik over typen af rådmandsklager.

5. Borgmesterforvaltningens anbefalinger

Ønsket om at styrke dialogen mellem borgerne og kommunen er helt centralt for alle forvaltninger. Tilsvarende er det en kerneopgave at sikre borgernes retssikkerhed i forbindelse med kommunens sagsbehandling og faktiske forvaltningsvirksomhed.

En borgerrådgiver kan være med til at sikre fokus på disse regler og normer. Det er dog Borgmesterforvaltningens vurdering, at etablering af borgerrådgiverfunktion ikke i sig selv forbedrer disse elementer. Borgerrådgiveren vil naturligvis kunne være med til at sikre fokus om disse forhold, og med en uafhængig borgerrådgiver vil nogle borgerne formentlig også føle, at de får en mere uvildig rådgivning.

Som nævnt ovenfor anslår Borgmesterforvaltningen, at ca. 50% af alle henvendelser til borgerrådgiverne i 6-byerne vedrører Beskæftigelses- og Socialforvaltningens sagsområder. Desuden anslås det, at ca. 20% af henvendelserne vedrører Børn- og Ungeforvaltningens sagsområder, og ca. 4-12% vedrører Ældre- og Handicapforvaltningens sagsområder.

Da Handleplanen for pårørendepolitikken netop har disse tre forvaltninger som sit fokusområde, og da Børn- og Ungeforvaltningen allerede har etableret en borgerrådgiverfunktion vedrørende børn og unge med særlige behov, er det Borgmesterforvaltningens rent forvaltningsfaglige anbefaling, at der indtil videre ikke etableres en borgerrådgiverfunktion i Odense Kommune. Der kan være eksempelvis politiske årsager til, at man ønsker en borgerrådgiverfunktion.

Borgmesterforvaltningens forvaltningsfaglige anbefaling om ikke at etablere en borgerrådgiver, skal også ses i lyset af, at forvaltningerne løbende har fokus på sagsbehandlingsregler, sagsbehandlingstider og forbedring af dialogen med borgerne.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, heller ikke for kommunens kassebeholdning.

Hvis der ønskes indført en uafhængig borgerrådgiverfunktion i Odense Kommune, afhænger de økonomiske konsekvenser primært af, hvor mange årsværk der afsættes til ordningen.

Ud over udgifter til selve borgerrådgiverfunktionen må det forventes, at en borgerrådgiverfunktion også vil påføre forvaltningerne yderligere administrative opgaver, idet forvaltningerne vil skulle besvare henvendelser fra borgerrådgiveren og eventuelt afgive redegørelser til denne.

Bilag

Bilag 1: Borgerrådgiverfunktionen i 6-byerne

Punkt 9: Principper for prioritering og finansiering af Vollsmose-indsatsen

01.11.20-A00-16-19

Resume

Den politiske aftale Den sidste Vollsmoseplan beskriver aftaleparternes visioner, mål og ønskede effekter i forbindelse med den samlede udvikling af Vollsmose. De politiske udvalg og forvaltningerne er i gang med at udarbejde forslag til indsatser, som bredt svarer på aftaleparternes ambitioner inden for de tre spor. Der er imidlertid behov for at udpege de vigtigste ønskede effekter og indsatser. Der er derfor udarbejdet et forslag til principper for prioritering og finansiering af indsatser med udgangspunkt i ønsket effekt, evidens for den foreslåede indsats og økonomi, som vil blive præsenteret og drøftet på mødet.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter principper for prioritering og finansiering af Vollsmose-indsatsen med udgangspunkt i de ønskede effekter.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Den politiske aftale Den sidste Vollsmoseplan beskriver aftaleparternes visioner, mål, ønskede effekter og en stor mængde indsatser inden for de tre spor Fysiske rammer, Vækst, job og integration samt Mønsterbrud og parallelsamfund.

For at opnå den ønskede forandring af beboersammensætningen i Vollsmose er nedrivning af 1.000 boliger, opførelse af 1.600 nye private boliger samt strategiske udlejningskriterier afgørende, så Vollsmose ikke er på ghettolisten i 2030. Dette er beskrevet i den lovbestemte udviklingsplan. Der opføres desuden 1.000 erstatningsboliger andre steder i Odense, hvilket muliggør de ønskede flyttemønstre, der skaber flere blandede by- og boligområder i Odense.

Disse forandringer bidrager imidlertid først til bedre socioøkonomiske muligheder for den enkelte på længere sigt, hvorfor Den sidste Vollsmoseplan også indeholder sociale og velfærdsmæssige målsætninger, som vil bidrage til at løfte den enkelte borger hurtigere.

De politiske udvalg og forvaltningerne er i gang med at udarbejde forslag til indsatser, som bredt svarer på aftaleparternes ambitioner inden for de tre spor. Et første økonomioverslag peger imidlertid på, at der er behov for at udpege de vigtigste ønskede effekter og indsatser. Der er derfor behov for at udarbejde principper for prioritering af indsatser med udgangspunkt i ønsket effekt, evidens for den foreslåede indsats og økonomi.

Indsatserne vedrører både anlæg og drift. Nogle indsatser kan håndteres inden for den nuværende budgetramme. Andre indsatser kræver en drøftelse af, hvordan indsatserne finansieres, hvis ambitionsniveauet skal indfries. I denne drøftelse kan indgå muligheder som omprioritering inden for eksisterende budget eller forøgelse af eksisterende budget.

Der er udarbejdet et forslag til principper for prioritering af indsatser og mulig finansiering, som vil blive præsenteret og drøftet på mødet. Principperne skal medvirke til at prioritere, hvilke indsatser der iværksættes i første omgang i den 10-årige periode frem til 2030 samt for at tydeliggøre, hvad der er ny-bevillinger, og hvad der er ændringer inden for den eksisterende driftsramme.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 10: Ny institutionsstruktur i Vollsmose

00.00.00-A00-61-19

Resume

Vollsmose står foran en betydelig forandring som følge af byrådets politiske aftale "Den sidste Vollsmoseplan". Som en del af denne forandring skal Børn- og Ungeudvalget, på bestilling fra byrådet, udarbejde en ny institutionsstruktur for Vollsmose, der åbner Vollsmose op for det omkringliggende samfund med attraktive dagtilbud og bidrager til at fremtidssikre kapaciteten i dagtilbud med den befolkningstilvækst, der er prognosticeret de kommende år.

Derudover skal institutionsstrukturen sikre, at ændringerne i Dagtilbudsloven, der følger af regeringens ghettoudspil, samtidig implementeres rettidigt.

Vollsmose skal ændre sig på såvel kort som lang sigt. For at imødekomme denne gradvise transformation, opererer forslaget i denne sag fra Børn- og Ungeforvaltningen til den nye institutionsstruktur i tre faser:

- Fase 1: Fra 2020 til 2022
- Fase 2: Fra 2023 til 2026
- Fase 3: Fra 2027 til 2030

Forslaget til ny institutionsstruktur forudsætter bevilling af midler til anlæg samt løbende og afledt drift i alle tre faser.

En ændring i institutionsstrukturen i og omkring Vollsmose kan ikke alene løse de fremtidige kapacitetsmæssige udfordringer for hele Odense, hvorfor der må forventes yderligere udgifter til nye børnehuse i andre dele af byen frem mod 2030.

Økonomiudvalget skal således med denne sag drøfte de fremlagte muligheder og løsningsmodeller, drøfte finansieringsmuligheder til løsningerne med primært fokus på finansiering i Fase 1 samt drøfte sagens videre forløb i budgetprocessen.

Drøftelserne af sagen blev påbegyndt på fællesmødet mellem Økonomiudvalget og Børn- og Ungeudvalget den 19/6 2019, hvorefter Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen den 25/6 2019.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstillinger i samarbejde med Børn- og Ungeforvaltningen, at udvalget drøfter:

1. De foreslåede muligheder og løsninger til en ny institutionsstruktur.
2. Finansieringsmuligheder til en ny institutionsstruktur.
3. Den foreslåede tidsplan for udarbejdelsen og finansieringen af en ny institutionsstruktur

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Børn- og Ungeudvalget har i Den sidste Vollsmoseplan fået til opgave at lave en ny institutionsstruktur for Vollsmose og omegn.

I udarbejdelsen af denne skal der tages hensyn til de lovgivningsmæssige ændringer, der er vedtaget i Dagtilbudsloven i december 2018 på baggrund af den tidligere regerings ghettoplan "Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030". Flere af disse lovændringer har direkte indflydelse på dagtilbudsområdet og organiseringen af dette.

Den nye institutionsstruktur har på baggrund af de nationale og kommunale politiske aftaler tre hovedformål:

1. Den skal sikre, at de nye lovgivninger på dagtilbudsområdet kan implementeres rettidigt i Odense Kommune
2. Den skal åbne Vollsmose op overfor det omkringliggende samfund og sikre, at forskellige børn er i daginstitution sammen
3. Den skal bidrage til at fremtidssikre kommunens pladskapacitet, idet kommunens befolkningsprognose forudsiger en betydelig befolkningstilvækst i de kommende år

En ændring i institutionsstrukturen i og omkring Vollsmose kan ikke alene løse de fremtidige kapacitetsmæssige udfordringer for hele Odense, hvorfor der må forventes yderligere udgifter til nye børnehuse i andre dele af byen frem mod 2030, såfremt prognoserne for befolkningstilvækst i kommunen holder.

Institutionsstrukturen, som den fremlægges i denne sag, vil således hovedsageligt tage hånd om at imødekomme de lovmæssige ændringer i Dagtilbudsloven og intentionerne i Den sidste Vollsmoseplan.

Børn- og Ungeudvalget har den 26/2 2019 drøftet forskellige perspektiver i en ny institutionsstruktur, herunder eventuel lukning af eksisterende børnehuse, etablering af nye børnehuse, modernisering af eksisterende børnehuse samt etablering af udflytterbørnehuse.

På baggrund af denne drøftelse har Børn- og Ungeforvaltningen i denne sag udarbejdet et forslag til en trefaset tilgang, der hen over de kommende år bliver til en ny institutionsstruktur i Vollsmose.

Den lovbestemte udviklingsplan (der skal udarbejdes på baggrund af ghettoplanen) omfatter kun seks af boligafdelingerne i Vollsmose.

Der arbejdes i denne sag med hele Vollsmose, hvilket omfatter alle ni boligafdelinger med tilstødende områder, da lovændringerne for dagtilbud gælder både ghettoområder og udsatte boligområder.

Den politiske proces

Økonomiudvalget og Børn- og Ungeudvalget har den 19/6 2019 på et fællesmøde drøftet denne sag, da der i løsningsmodellerne skal drøftes en eventuel finansiering, der hører under Økonomiudvalget.

Herefter har Børn- og Ungeudvalget drøftet sagen videre den 25/6 2019. Efter dagens drøftelse i Økonomiudvalget, er den på dagsorden til byrådets kvartalsmøde i august.

Tidsplanen for den politiske proces er som følger:

- 19. juni 2019. Drøftelse på fællesmøde mellem Økonomiudvalget og Børn- og Ungeudvalget
- 25. juni 2019. Drøftelse i Børn- og Ungeudvalget
- 14. august 2019. Drøftelse i Økonomiudvalget
- 15. august 2019. Drøftelse på byrådets kvartalsmøde
- 26. August 2019. Orientering i Udviklingsbestyrelsen

Nuværende institutionsstruktur i Vollsmose

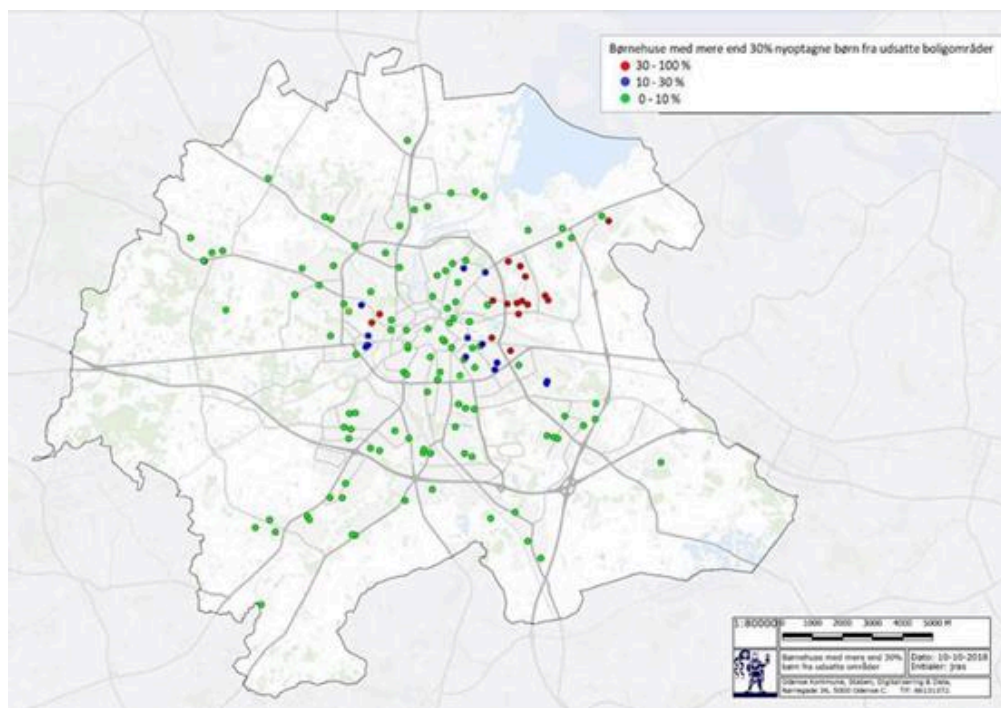
I dag er der ni børnehuse i og omkring Vollsmose. Modsat resten af Odenses bydele, er der ingen dagplejere i tilknytning til Vollsmose. Det har flere gange været forsøgt at rekruttere dagplejere i Vollsmose, uden dette er lykket. Dette skyldes blandt andet de sprogmæssige krav, der er til at blive godkendt som dagplejer.

I Vollsmoses 9 børnehuse er der samlet set 572 pladser, heraf er 163 vuggestuepladser og 409 børnehavepladser.

Størstedelen af de børn, der er optaget i de ni børnehuse, er bosiddende i et udsat boligområde. I 2018 blev der nyoptaget ca. 206 børn fra udsatte boligområder i de ni børnehuse. Børn, der går fra vuggestue til børnehave, tæller med som nyoptagne, medmindre det sker i en integreret institution.

På kortet nedenfor er de børnehuse, der i 2018 nyoptog mere end 30 pct. børn fra udsatte boligområder, markeret med røde prikker.

Denne fordeling er interessant, da der pr. 1/1 2020 grundet ny lovgivning, maksimalt optages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hvert børnehus pr. år. Dette beskrives nærmere nedenfor under Præmis nr. 1.

Den generelle befolkningsprognose for Odense som helhed, og for Vollsmose specifikt viser, at Odense i de kommende år vil opleve et pres på kapaciteten i dagtilbuddene, der ikke kan rumme de nye børn.

Alene af denne årsag er der brug for at se ind i nye løsninger for at kunne honorere dagtilbudsbehovet.

Fra 2020 til 2030 forventes der således en stigning i antallet af 0-5-årige børn på ca. 2.800 i hele Odense, hvilket svarer til en stigning på over 20 pct.

Stigningen er ifølge prognosen nogenlunde ligeligt fordelt mellem børn i dagpleje/vuggestuealderen og børn i børnehavealderen og vil fordele sig over hele byen.

Prognosen fordeler stigningen af børn i hele Odense Kommune som følger:

- Fra 2020 - 2022 (Fase 1): Ca. 430 yderligere børn
- Fra 2023 - 2026 (Fase 2): Ca. 1.300 yderligere børn
- Fra 2027 - 2030 (Fase 3): Ca. 1.085 yderligere børn

Der er tale om en prognose, som derfor rummer en vis usikkerhed.

En ændring i institutionsstrukturen i og omkring Vollsmose kan således ikke alene løse de fremtidige kapacitetsmæssige udfordringer for hele Odense, hvorfor der må forventes yderligere udgifter til nye børnehuse i andre dele af byen frem mod 2030.

Præmisser

Der er en række faktorer eller præmisser, der har betydning for, hvilke løsningsmodeller Børn- og Ungeforvaltningen kan foreslå.

Præmisserne sætter således rammerne for de løsninger, der beskrives i den samlede institutionsstruktur, og er derfor beskrevet nedenfor inden løsningsmodellerne foldes ud.

- Præmis nr. 1. Lov om bedre fordeling i daginstitutioner. 30/70 pct. fordeling

Odense Kommune skal pr. 1/1 2020 sikre, at der i løbet af et kalenderår maksimalt nyoptages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i et dagtilbud uanset dagtilbuddets geografiske placering.

Dette udfordrer ikke kun Vollsmose, men også områderne omkring Vollsmose.

Ca. 600 børn går dagligt i vuggestue eller børnehave i Vollsmose.

For at leve op til lovgivningens krav, er der brug for massiv udflytning fra Vollsmose, da andelen af nyoptagne børn fra udsatte boligområder i Vollsmoses dagtilbud ligger mellem 73 pct. og 100 pct.

Således blev der nyoptaget 206 børn fra et udsat boligområde i Vollsmoses ni børnehuse i 2018. Derudover blev der optaget 28 børn fra ikke-udsatte boligområder i perioden.

I resten af Odense blev der i 2018 nyoptaget 150 børn fra et udsat boligområde. Derudover blev der optaget 2.910 børn fra ikke-udsatte boligområder i perioden.

Det betyder, at en stor andel af børnene i Vollsmose ikke længere kan gå i dagtilbud i deres lokalområde, men derimod skal transporteres til andre dagtilbud i byen, hvis der skal leves op til den lovgivningsmæssige fordeling.

Det er samtidig afgørende, at et tilsvarende antal børn bosat i ikke-udsatte boligområder pendler ind i børnehuse i Vollsmose for at opfylde lovens krav om en bedre fordeling.

Lykkes dette ikke, vil det ikke være muligt at overholde lovens bestemmelser omkring en fordeling på maksimalt 30 pct. af børn fra udsatte boligområder.

Konsekvensen herved vil være, at dagtilbuddene må lukkes, og pladsgarantien udfordres på grund af manglende kapacitet.

Det vil ikke være muligt at løse fordelingsudfordringen via private dagtilbud, da kommunen ikke har mulighed for at anvise børn til private dagtilbud. Kommunen kan derfor ikke pålægge de private dagtilbud at optage børn fra udsatte boligområder.

Derudover gælder den samme lovgivning også for de private dagtilbud i forhold til maksimalt at optage 30 pct. børn fra udsatte boligområder.

- Præmis nr. 2. Lov om bedre fordeling i daginstitutioner. Regler for anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder.

Ønsker kommunen at anvise en dagtilbudsplads i et udsat boligområde til børn bosiddende udenfor de udsatte boligområder, skal barnet samtidig tilbydes en plads i et ikke-udsat boligområde.

Konkret betyder det, at forældre skal tilbydes to pladser, som de frit kan vælge imellem.

Det er således ikke muligt for kommunen via anvisningskriterier at kontrollere tilgangen til de børnehuse, der ligger i Vollsmose.

Reglen for anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder og den eksisterende beboersammensætning vil sandsynligvis betyde, at Odense Kommune ikke kan opfylde kravet om, at der maksimalt må optages 30 pct. nyoptagne børn fra et udsat boligområde i de eksisterende dagtilbud i Vollsmose.

Konsekvensen vil blive, at børnehuse må lukkes, og pladsgarantien udfordres på grund af manglende kapacitet.

- Præmis nr. 3. Dispensationsmuligheder

Der er i ovennævnte lovgivning indbygget en dispensationsmulighed.

Det er således muligt for Odense Kommune at søge dispensation for dels 30/70 pct. fordelingen i børnehuse samt for reglen for anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder.

Ved en eventuel dispensationsansøgning, skal der foreligge en plan for, hvordan Odense arbejder hen mod at kunne opfylde de lovgivningsmæssige krav. Med et Vollsmose under transformation, giver det en udfordring i forhold til at skitsere denne plan, da det er uafklaret, hvornår området ændrer sig og i hvilken grad.

Dispensationen kan som udgangspunkt gives for fem år. Såfremt der er særlige forhold, der kan begrunde en længere dispensationsperiode, kan dette muligvis opnås.

Der vil være behov for at søge (og få) dispensation for lovændringerne skitseret ovenfor, samtidig med at der arbejdes på en ændring i bygningsmassen, beboersammensætningen og dagtilbuddenes karakter i Vollsmose hen over de kommende år.

Alternativt vil Odense Kommune ikke kunne implementere lovgivningen uden at lukke børnehuse i og omkring Vollsmose med yderligere pres på kapaciteten som følge heraf.

Det er således anbefalingen fra Børn- og Ungeforvaltningen, at der søges om dispensation for 30 pct. reglen for at kunne overholde lovgivningen.

Det anbefales ligeledes, at det drøftes politisk, hvorvidt det ønskes at søge dispensation fra reglen om anvisning til dagtilbud i udsatte boligområder, da dette vil få indvirkning på anvisningskriterierne i hele byen.

Søges (og opnås) der dispensation for anvisningskriterierne, vil Børn- og Ungeforvaltningen i høj grad kunne kontrollere anvisningen til Vollsmose og andre udsatte boligområder.

Konsekvensen i forbindelse med dette vil være, at der kun anvises ét tilbud. Hermed vil flere forældre opleve, at forvaltningen ikke kan imødekomme deres ønsker om specifikke dagtilbudspladser (eksempelvis i forhold til plads i nærområdet). Dette formodes at ville øge tilgangen til private tilbud.

Den 4/6 2019 drøftede Børn- og Ungeudvalget forvaltningens bud på en dispensationsansøgning, hvor de to ovenstående dispensationsmuligheder behandles. Den 25/6 2019 skal udvalget træffe beslutning omkring ansøgning om dispensation.

Børne- og Socialministeriet har oplyst, at der kan være op til tre måneders behandlingstid på dispensationsansøgninger. Da den nye lovgivning træder i kraft pr. 1/1 2020, anbefales det at fremsende dispensationsansøgningen inden sommerferien, således at der er tid frem mod lovens ikrafttræden til at forholde sig til og indrette sig efter ministeriets svar.

- Præmis nr. 4. Usikkerheder vedrørende den fysiske transformation af og demografien i Vollsmose

Som en del af Den sidste Vollsmoseplan, er Vollsmose i færd med en større transformation. Ikke mindst i forhold til de fysiske rammer. Derudover er planen for genhusning af beboere, når der fjernes boliger, endnu ikke kendt i sin endelige form.

Afhængigt af den endelige plan for nedrivning af bygninger i Vollsmose, kan institutionsstrukturen for Vollsmose ændre sig. Dette vil der løbende blive vurderet på.

Den generelle transformation af Vollsmose gør det svært at forudse, hvor mange børn der forventes at flytte til og fra området og hvornår.

Den lovbestemte udviklingsplan omfatter seks af Vollsmoses ni boligafdelinger. I de seks afdelinger er der 2.872 almene familieboliger, hvoraf der skal nedrives 1.000 af disse. Det forventes, at der bygges 1.600 nye private boliger frem mod 2030.

Dette gør det således svært at forudsige, hvilken kapacitet der er behov for i dagtilbuddene.

Hertil kommer, at Odense Kommunes befolkningsprognose forudser en generel vækst i antallet af indbyggere i alderen 0-5 år i de kommende år med en stærk tilvækst i slut-2020'erne. Denne prognosticerede generelle befolkningstilvækst er med til at presse kapaciteten i børnehuse yderligere.

Frem mod 2022 er den prognosticerede vækst af børn i 0-5 års alderen på ca. 650

En ændring i institutionsstrukturen i og omkring Vollsmose kan således ikke alene løse de fremtidige kapacitetsmæssige udfordringer for hele kommunen, hvorfor der må forventes yderligere udgifter til etablering af nye børnehuse i andre dele af byen frem mod 2030.

I takt med, at Vollsmose over de kommende ca. ti år vil gennemgå en transformation fra hård ghetto til almindelig bydel, vil det betyde, at der vil være en efterspørgsel på lokale dagtilbud for de nye familier, der bliver en del af det nye Vollsmose.

Børn- og Ungeforvaltningens vurdering er, at hvis Vollsmose skal transformeres til en ny attraktiv bydel, er det afgørende, at der findes attraktive dagtilbud i området.

Alle dagtilbud i Vollsmose vil dog i transformeringsperioden være udfordret af, at området undervejs i transformationen stadig vil have status af enten ghetto eller udsat boligområde. Det betyder, at nye børnefamilier, der tilflytter området, vil være omfattet af de lovgivningsmæssige bestemmelser om maksimalt 30 pct. børn fra området i hvert dagtilbud.

De nye familier kan dermed risikere ikke at få tilbudt en dagtilbudsplads i nærområdet, men andetsteds i byen, da de i bestemmelserne omkring maksimalt 30 pct. vil tælle med som bosat i udsat boligområde. Det gælder alle familier uanset forældres indkomst, arbejdsmarkedstilknøytning, uddannelsesniveaue mv.

- Præmis nr. 5. Finansiering

Der er ikke i forbindelse med Den sidste Vollsmoseplan eller de vedtagne budgetter afsat anlægsmidler til at understøtte implementeringen af en ny institutionsstruktur i det omfang, denne sag beskriver.

Der er afsat i alt 37 mio. kr. i Budget 2019 til "Pulje til forandringer i Vollsmose".

Derudover har Børn- og Ungeforvaltningen ansøgt midler i den statslige lånepulje til etablering af daginstitutioner, der erstatter daginstitutioner i udsatte boligområder. Midlerne kan ikke anvendes til de børnehuse, hvor der gives dispensation (som det er beskrevet ovenfor under "Præmis nr. 3").

Der er endnu ikke modtaget svar på denne ansøgning.

Der kan med fordel kigges på både eje- og lejeløsninger i forhold til anlæg af nye børnehuse for at opnå en samlet finansiel løsning.

Faserne i forslaget til ny institutionsstruktur

Vollsmose står overfor en transformation, der løber frem mod 2030, hvor det er forventningen, at bydelen ikke længere er hverken ghetto eller udsat boligområde.

Transformationen sker løbende hen over årene, og løsningsmodellerne er således inddelt i tre faser frem mod 2030, der flugter med den forventede generelle transformation.

Ændringen i institutionsstrukturen i tre faser frem mod 2030 skal adressere dels de behov et ændret Vollsmose skal kunne honorere i 2030, og dels at der undervejs i transformationen er behov for fagligt stærke og attraktive velfærdstilbud, der kan hjælpe transformationen under-vejs.

Faserne er som følger:

- Fase 1: Fra 2020 til 2022
- Fase 2: Fra 2023 til 2026
- Fase 3: Fra 2027 til 2030

Forslag til ny institutionsstruktur i tre faser

I nedenstående beskrives forslagene til den nye institutionsstruktur i de tre nævnte faser. Der er størst fokus på de løsningsmodeller, der er beskrevet i Fase 1 fra 2020 til 2022, da der er behov for at træffe beslutninger omkring indhold og finansiering af disse indenfor den nærmeste fremtid.

Alle de forslag, der er beskrevet i faserne, tager udgangspunkt i Børn- og Ungeforvaltningens anbefalinger ud fra de givne vilkår i den ændrede lovgivning (som beskrevet ovenfor) samt intentionerne i Den sidste Vollsmoseplan.

Fokus i løsningerne er at komme hele vejen rundt om alle faktorer. Det vil sige, at der er taget hensyn til et børne- og familieliv, et forældreperspektiv, den demografiske udvikling, samt eventuelle mulige finansieringsmuligheder, herunder at skabe en attraktiv bydel i et investorperspektiv og for de målgrupper, som senere skal defineres.

Det må forventes, at der kan komme justeringer til den samlede foreslåede institutionsstruktur afhængigt af Udviklingsplanens indhold og den konkrete udmøntning og udvikling i bydelen. Her tænkes især på, hvorledes den fysiske transformation beslutes i form og tidshorisont, der utvivlsomt vil få indflydelse på de løsningsmuligheder, der viser sig mulige i forhold til en fremtidig institutionsstruktur.

Dette vil især være gældende i forhold til anbefalingerne i Fase 2 og 3, da disse er afhængige af implementeringen af løsningerne i Fase 1 og den øvrige forandring i Vollsmose.

I beskrivelsen af anbefalingerne i de tre faser hen mod en ny samlet institutionsstruktur for Vollsmose, vil der blive set bredere end de ni børnehuse, der pt. er i Vollsmose.

Hele området omkring Vollsmose er med i anbefalingerne, da der, som nævnt ovenfor, er behov for at tiltrække børn fra andre dele af byen til Vollsmose og bydelens børnehuse. Løsningerne vil derfor involvere op mod 30 børnehuse i og omkring Vollsmose ud af et samlet antal på 126 børnehuse i Odense.

Institutionsstrukturen i Vollsmose er således en del af den bydækkende løsning af de kapacitetsmæssige udfordringer, der følger af den demografiske udvikling frem mod 2030.

Lukning af op til seks børnehuse i Vollsmose

Det er i nedenstående forudsat, at der lukkes minimum to børnehuse i Vollsmose. Det drejer sig om to børnehuse, der samlet set har en kapacitet på ca. 100-120 pladser (vuggestue og børnehave).

Børnehuse vil først kunne lukkes, når tilsvarende antal pladser er etableret i de nybyggede børnehuse.

Hvilke specifikke børnehuse, der foreslås lukket, vil bero på en vurdering af børnehusenes generelle bygningsmæssige stand samt børnehusenes geografiske placering, der kan være afgørende for muligheden for at tiltrække børn fra det øvrige Odense (som det er tiltænkt i Den sidste Vollsmoseplan). Derudover vil Udviklingsplanens ændringer i bygningsmassen naturligvis blive taget i betragtning.

Endvidere vil det indgå, om der med fordel kan ske anden byudvikling på de berørte steder.

I Fase 2 og 3 kan der ske lukning af yderligere op til fire børnehuse i takt med, at den nye institutionsstruktur implementeres.

Fase 1. 2020 - 2022

I Fase 1 er der fokus på at imødekomme de nye lovgivningsmæssige krav til dagtilbud i udsatte boligområder samtidig med, at forældre fra det øvrige Odense langsomt tiltrækkes til Vollsmose.

I Fase 1 er der behov for at etablere 124 vuggestuepladser og 320 børnehavepladser.

I Tabel 1 er de overordnede punkter fra institutionsstrukturens Fase 1 indsat. De enkelte elementer er nærmere beskrevet under tabellen.

Tabel 1.

	Fase 1: 2020 - 2022
Anbefalinger	A. Højere grad af anvisning på tværs af bydele B. Flere vuggestuepladser i Vollsmose (ombygning og modernisering af børnehuse) C. Etablering af to nye børnehuse på kanten af Vollsmose D. Nye børnehavepladser udenfor Vollsmose
Estimerede anlægsudgifter (bygninger og grunde)	Samlet 135 - 149 mio. kr. 14,3 - 28,6 mio. kr.
- Heraf udgifter grunde	
Estimeret øget afledt drift	Samlet 3,3 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	Samlet 25,3 mio. kr.
Mulig finansiering	- Anlægsønsker i Budget 2020 - Pulje til forandringer i Vollsmose fra Budget 2019 - Statslig lånepulje til 'Bedre fordeling i daginstitutioner'

Forklaring til Tabel 1. Anbefaling A. Højere grad af anvisning på tværs af bydele.

Ingen anlægsudgifter forbundet med forslaget.

For at leve op til 30 pct. kravet vil børnehavebørn og vuggestuebørn i højere grad end tidligere, blive anvist til dagtilbud, der ligger udenfor deres lokalområde. Børn fra Vollsmose vil blive anvist pladser beliggende i f.eks. Rising, Skibhus eller Centrum.

Da der er begrænset ledig kapacitet i børnehuse i disse områder, vil en del af børnene fra disse bydele (og potentielt også andre bydele) få anvist plads andre steder i byen, herunder også pladser beliggende i og omkring Vollsmose.

Som det fremgår ovenfor (under præmis nr. 2), skal forældre, der er bosat i ikke-udsatte boligområder, som tilbydes en plads i et dagtilbud beliggende i Vollsmose, samtidigt tilbydes en anden plads udenfor det udsatte boligområde.

Forslagets succes hænger således delvist sammen med en eventuel dispensation for dette anvisningskrav, da det forventes at blive vanskeligt at få forældre til at vælge tilbuddet i Vollsmose. Såfremt der søges og opnås dispensation for anvisningskravet, vil det være muligt kun at anvise én plads

Forklaring til Tabel 1. Anbefaling B. Flere vuggestuepladser i Vollsmose (ombygning og modernisering af børnehuse).

Estimeret 15,9 mio. kr. i samlede anlægsudgifter

En stor del af børnehavepladserne i Vollsmose omdannes til vuggestuepladser i overgangsperioden. Dette skal ske i takt med, at flere børnehavebørn fra Vollsmose anvises til dagtilbud, der ligger udenfor bydelen (Anbefaling A).

Omdannelsen fra børnehavepladser til vuggestuepladser består blandt andet af bygningsmæssige ændringer i forhold til skiftepladser, sovepladser, gitre, anden sikkerhed mv.

Der er to grunde til, at der er behov for at etablere flere vuggestuepladser i Vollsmose.

For det første træder ”lov om obligatorisk læringstilbud” i kraft i 2019.

Den nye lovgivning tilsiger, at alle 1-årige i udsatte boligområder fremover skal gå i dagtilbud eller tilbydes et såkaldt obligatorisk læringstilbud, hvilket betyder, at der vil være en stigning i efterspørgslen på vuggestuepladser i Vollsmose.

Der arbejdes intensivt på at få de berørte børn i almene dagtilbud, da dette vurderes at være det bedste tilbud. Det vil være mest realistisk, at dette bedst vil lykkes i et dagtilbud i nærområdet.

For det andet er der en stigende efterspørgsel på vuggestuepladser generelt i bydele nær Vollsmose.

Det er erfaringen, at vuggestuepladser generelt er mere attraktive end dagplejepladser. Således var 61 pct. af børn under 3 år sidste år indskrevet i vuggestue, mens 39 pct. var i dagpleje. Der var dog 79 pct. af forældrene, der efterspurgte en vuggestueplads.

På baggrund af blandt andet dette, er det Børn- og Ungeforvaltningens formodning, at familier, der ikke bor i Vollsmose, også vil være interesserede i at benytte de nye pladser, især når børnehuse moderniseres i forbindelse med ombygningen til vuggestuepladser.

Der findes ikke eksempler fra andre kommuner på, at denne bevægelse er sket.

For at gøre vuggestuepladserne yderligere attraktive for forældre bosat udenfor Vollsmose, vil der blive indført en børnehavepladsgaranti i barnets lokalområde, hvis barnet går i vuggestue i Vollsmose.

Som en yderligere faktor for at gøre vuggestuepladserne i Vollsmose attraktive, vurderes det, at der med fordel kan opereres med en højere normering i disse dagtilbud.

Det er en væsentlig opmærksomhed, at hvis det ikke lykkes at skabe attraktive dagtilbud i og omkring Vollsmose, så vurderes det sandsynligt, at søgningen til de private dagtilbud vil stige som alternativ til det kommunale tilbud.

Da kommunen ikke har anvisningsret over de private tilbud, kan udviklingen betyde, at flere ressourcestærke forældre fra ikke-udsatte boligområder, søger de private tilbud. Dette vil gøre det vanskeligere at opnå en fordeling på maksimalt 30 pct. børn fra udsatte boligområder i de kommunale dagtilbud.

De børnehuse, der er omfattet af Vollsmoseplanen, og som ikke lukkes, moderniseres. Det kan eksempelvis være ved at skabe gode udendørsfaciliteter, fokus på økologi, bæredygtighed og lign. eller egentlige profil-børnehuse med temaer som idræt, natur, science mm.

Forklaring til Tabel 1. Anbefaling C. Etablering af to nye dagtilbud på kanten af Vollsmose mod Sct. Hans/Rising.

Estimeret 73,5 - 82,9 mio. kr. i samlede anlægsudgifter

Som en del af byfornyelsen i Vollsmose foreslås det, at der bygges to nye, attraktive børnehuse i udkanten af bydelen, så de er lette at tilgå både fra Vollsmose og andre dele af byen. Børnehusene vil ligge udenfor Vollsmose, og foreslås placeret udenfor selve Vollsmose i retning mod Sct. Hans/Rising kvarteret.

Børnehusene vil dermed være attraktive for forældre fra Vollsmose, men også for forældre udenfor Vollsmose.

De nye integrerede børnehuse foreslås at have kapacitet til mindst 100-120 børn hver, da forskningen peger på, at dette er den optimale størrelse. Samtidig vil børnehuse af denne størrelse være nødvendigt for at kunne imødekomme kapaciteten fra Vollsmose og de omkringliggende områder.

By- og Kulturforvaltningen har estimeret, at det tager ca. to år, fra der træffes beslutning om at bygge et børnehus, til det står færdigt. Skal opførelsen i nabohøring, findes der forurening eller arkæologiske fund på grunden, vil det tage op til et år længere.

Forklaring til Tabel 1. Anbefaling D. Nye børnehavepladser udenfor Vollsmose.

Estimeret 45,3 - 50,2 mio. kr. i samlede anlægsudgifter

Med henblik på at opnå en bedre fordeling af børn, og samtidigt skabe plads til flere vuggestuepladser i Vollsmose, skal børnehavebørn fra Vollsmose i overgangsperioden generelt gå i dagtilbud udenfor deres lokalområde.

Flere løsninger i forhold til andre børnehuse vil blive taget i brug. For disse gælder det, at de også er omfattet af reglen om maksimalt 30 pct. børn fra udsatte boligområder.

Børnehuse vil ikke være omfattet af en eventuel dispensation for reglerne, som beskrevet ovenfor, da de ikke er beliggende i Vollsmose, som er området, der forventeligt søges dispensation for.

Løsningerne er som beskrevet nedenfor:

Eksisterende børnehuse/indflytterhuse.

Børn- og Ungeforvaltningen vil undersøge, om der er børnehuse i Odense Kommune, der kan åbne f.eks. 10-20 tomme pladser, som i overgangsperioden kan benyttes af børnehavebørn fra Vollsmose. Med dette tiltag ville børnene fra Vollsmose ankomme med bus til børnehuset for at have deres dagligdag sammen med de øvrige børn i børnehuset. Dette tiltag kræver etablering af et lokalt opsamlingssted i Vollsmose samt udgifter til busser til transport af børnene. Modellen vil fremadrettet blive benævnt "indflytterhuse", da en hel gruppe børn "flytter ind" i et eksisterende børnehus.

I denne model skal der være opmærksomhed på, at indflytterbørnehusene også er underlagt reglen om maksimalt 30 pct. børn fra et udsat boligområde.

I forhold til det økonomiske aspekt, så skal der anvendes ressourcer på busdrift og på indretning af opsamlingssteder i Vollsmose.

Børnene opholder sig på opsamlingsstederne fra de afleveres om morgenen til de køres med bussen til det børnehus, hvor de tilbringer dagen, og igen om eftermiddagen når bussen er kørt retur og børnene venter på at blive hentet af deres forældre. Opsamlingsstedernes indretning skal derfor modsvare kravene til et almindeligt dagtilbud i forhold til bygningsreglementet.

Udflytterhuse/skovbørnehaver.

2 nye børnehaver kan placeres i udkanten af byen nær en skov, men de kan også placeres inde i byen. I denne sag betegnes de "udflytterhuse/skovbørnehaver".

De er kendetegnet ved, at alle børn transporteres dertil med busser om morgenen. Derfor skal der, som det også er tilfældet for indflytterhusene, etableres bustransport, samt opsamlingssteder i børnenes lokalområder. Opsamlingssteder kan være lokaler i børnehuse, hvor børnene kan være morgen og eftermiddag, men det kan også være ombyggede SFO- eller klasselokaler.

Med henblik på at skabe en bedre fordeling af børn, vil udflytterhuse/skovbørnehaver samle børn fra Vollsmose med børn fra andre bydele. Et udflytterhus kan f.eks. samle børn fra to børnehuse i Vollsmose og tre børnehuse fra andre bydele. Ud over at sikre en blandet fordeling af børn i udflytterhuset, vil det frigive børnehaveplasser i andre bydele, som børn fra Vollsmose kan anvise til i indflytterhus-modellen.

Der er behov for at oprette flere udflytterhuse for at kunne imødekomme lovgivningens krav om maksimalt 30 pct. nyoptagne børn fra udsatte boligområder. Et udflytterhus har typisk en kapacitet på omkring 60 børn, og vil i så fald kunne optage ca. 18 børn fra Vollsmose eller et andet udsat boligområde.

Der vil i dette forslag, som i forslaget om indflytterhuse, skulle afsættes midler til busdrift. Derudover skal der findes midler til opkvalificeringen af personalet i forhold til kørekort og øvrige afledte personaleomkostninger (såsom tillæg).

Det er ikke et lovkrav, at kommunen sørger for at køre børnene i bus i forbindelse med indflytter- og udflytterhuse.

Det er Børn- og Ungeforvaltningens vurdering, at bustransport af børnene vil være nødvendigt for at sikre, at børnene fra de udsatte boligområder rent faktisk kommer i dagtilbud hver dag.

Derudover har der tidligere været skovbørnehaver i Odense Kommune, hvor bustransport var en del af tilbuddet.

Det er vurderingen, at hvis forældre skal finde tilbud om en dagtilbudsplads langt fra eget nærmiljø attraktivt, så er det afgørende, at forældrene ikke selv skal transportere børnene. Eksempelvis stilles der bustransport til rådighed for de børn i Odense Kommune, der går i udflytterbørnehaven Elverhaven.

Fase 2. 2023 - 2026

I Fase 2 er fokus på, at udviklingen fra Fase 1 fortsættes, og at der stadig tiltrækkes børn fra det øvrige Odense til dagtilbud i og omkring Vollsmose.

I Fase 2 er der behov for at etablere 60 vuggestuepladser og 64 børnehavepladser.

I Tabel 2 er de overordnede punkter fra institutionsstrukturens Fase 2 indsat. De enkelte elementer er nærmere beskrevet under tabellen.

Tabel 2.

	Fase 2: 2023 - 2026
Anbefalinger	E. Etablering af et nyt børnehus i Vollsmose
Estimerede anlægsudgifter (bygninger og grunde)	Samlet 34,5 - 35,7 mio. kr.
- Heraf udgifter til grunde	1,2 - 2,4 mio. kr.
Estimeret øget afledt drift	Samlet 11 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	Samlet 18,1 mio. kr.
Mulig finansiering	- Udestår

Forklaring til Tabel 2. Anbefaling E. Etablering af et nyt børnehus i eller omkring Vollsmose.

Estimeret 33,7 - 34,9 mio. kr. i samlede anlægsudgifter

Der etableres og ibrugtages et nyt børnehus i Vollsmose med en kapacitet på 100-120 børn. Børnehuset foreslås placeret i selve Vollsmose.

Børnehuset vil dermed være en del af den transformation i Vollsmose, der skal sikre, at området bliver attraktivt for en bredere kreds af beboere. Her spiller attraktive velfærdstilbud, såsom dagtilbud, en væsentlig rolle.

Dette medfører, at tre til fire eksisterende børnehuse i Vollsmose kan lukkes.

Der vil være tale om børnehuse, det vil være svært at tiltrække børn fra andre dele af byen til.

Fase 3. 2027 - 2030

I Fase 3 er der fokus på, at Vollsmoses dagtilbud, i takt med at beboersammensætningen er ændret, får karakter af dagtilbud lig de øvrige i Odense.

I Fase 3 er der umiddelbart ikke behov for at etablere vuggestue- eller børnehavepladser, da behovet for nye pladser forventes at kunne etableres ved ansættelse af dagplejere i Vollsmose.

I Tabel 3 er de overordnede punkter fra institutionsstrukturens Fase 3 indsat. De enkelte elementer er nærmere beskrevet under tabellen.

Tabel 3.

	Fase 3: 2027 - 2030
Anbefalinger	F. Rekruttering af dagplejere i Vollsmose
Estimerede anlægsudgifter (bygninger og grunde)	Ingen anlægsudgifter
Estimeret øget afledt drift	Samlet 6,1 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	Samlet 14,8 mio. kr.
Mulig finansiering	- Udestår

Forklaring til Tabel 3. Anbefaling F. Rekruttering af dagplejere i Vollsmose.

Ingen anlægsudgifter forbundet med forslaget.

I takt med at beboersammensætningen og bygningsmassen ændrer sig, forventes det muligt at rekruttere dagplejere i Vollsmose på samme vis som i resten af byen.

Afhængigt af transformationen af Vollsmose, i forhold til den fysiske del og beboersammensætningen, vil der eventuelt på et tidligere tidspunkt blive påbegyndt rekrutteringen af dagplejere i og omkring Vollsmose.

Dagplejen er naturligvis fortsat et tilbud i øvrige områder af byen. Herunder også i de områder der grænser op til Vollsmose. Der arbejdes desuden på, hvordan man generelt bliver bedre til at rekruttere og fastholde dagplejere.

Derudover er der generelt i Odense en konkret proces i gang i forhold til at rekruttere dagpleje bredt i byen.

Økonomi

Anlægsudgifter

De samlede estimerede anlægsudgifter fremgår af nedenstående tabel.

Fase	Estimerede anlægsudgifter samlet	Heraf udgifter til grunde
Fase 1: 2020 - 2022	135 - 149 mio. kr.	14,3 - 28,6 mio. kr.
Fase 2: 2023 - 2026	34,5 - 35,7 mio. kr.	1,2 - 2,4 mio. kr.
Fase 3: 2027 - 2030	0 mio. kr.	0 mio. kr.
I alt	169,5 - 184,7 mio. kr.	15,5 - 31 mio. kr.

Øgede afledte driftsomkostninger og øgede løbende driftsomkostninger

Ud over ovenstående estimerede anlægsudgifter vil der også være en række øgede afledte driftsomkostninger samt øgede løbende driftsomkostninger.

På grund af op- og nedrunding af tallene kan summen variere marginalt fra resultatet af de enkelte tal sammenlagt. Afhængigt af den endelige plan for nedrivning af bygninger i Vollsmose, kan udgifter til såvel anlæg som drift ændre sig hen over faserne.

Fase 1	2020	2021	2022	I alt
Estimeret øget afledt drift	0,2 mio. kr.	0,3 mio. kr.	2,7 mio. kr.	3,3 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	7,4 mio. kr.	8,8 mio. kr.	9,1 mio. kr.	25,3 mio. kr.
I alt Fase 1 øget drift	7,6 mio. kr.	9,1 mio. kr.	11,8 mio. kr.	28,6 mio. kr.

Fase 2	2023	2024	2025	2026	I alt
Estimeret øget afledt drift	2,7 mio. kr.	2,7 mio. kr.	2,8 mio. kr.	2,8 mio. kr.	11 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	4 mio. kr.	4 mio. kr.	3,9 mio. kr.	6,2 mio. kr.	18,1 mio. kr.
I alt Fase 2 øget drift	6,7 mio. kr.	6,7 mio. kr.	6,7 mio. kr.	9 mio. kr.	29,1 mio. kr.

Fase 3	2027	2028	2029	2030	I alt
Estimeret øget afledt drift	2,8 mio. kr.	1 mio. kr.	1,1 mio. kr.	1,1 mio. kr.	6,1 mio. kr.
Estimeret øget løbende drift	4 mio. kr.	3,5 mio. kr.	3,6 mio. kr.	3,6 mio. kr.	14,8 mio. kr.

I alt Fase 3 øget drift	6,8 mio. kr.	4,6 mio. kr.	4,7 mio. kr.	4,7 mio. kr.	20,8 mio. kr.
-------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	------------------

Udgifterne til øget løbende drift består blandt andet af, at der er pladser i de nye børnehuse, der ikke kan fyldes op fra første dag, de åbner. Det forudsættes, at et nyt børnehus fyldes løbende med børn, og at der er personale til stede ca. en måned, inden huset åbner. Der vil ligeledes være behov for en højere personalenormering i den tid, hvor der starter mange nye børn i børnehuset. Herudover vil der være et behov for åbne pladser for at kunne kapacitetsplanlægge således, at der tages højde for, at andelen af børn fra udsatte boligområder ikke må overstige 30 pct.

Derudover består den øgede løbende drift af busdrift, samt at indflytter- og udflytterhuse er dyrere at drive end almene børnehuse. Endelig vil der være flere udgifter til løbende drift, idet der oprettes flere pladser til vuggestue- og børnehavebørn generelt.

De øgede udgifter til afledt drift dækker blandt andet over, at der er flere børnehuse åbne (især i overgange mellem nedlagte og nyåbnede børnehuse) samt finansieringen af estimeret otte opsamlingssteder i forbindelse med udflytterhuse.

Der er til sagen vedlagt et bilag, der i detaljer beskriver anlægs- og driftsomkostninger.

Finansiering af omkostninger

De afledte omkostninger på både anlæg og driftsomkostninger i forbindelse med en ny institutionsstruktur er af et sådant omfang, at det kræver ekstraordinær finansiering.

Udvalget skal med denne sag drøfte finansieringsmuligheder af både anlægsudgifter og driftsudgifter.

Bilag

Beregninger institutionsstruktur

Punkt 11: Revideret budgetplanlægningsproces for 2020

00.30.00-S00-26-19

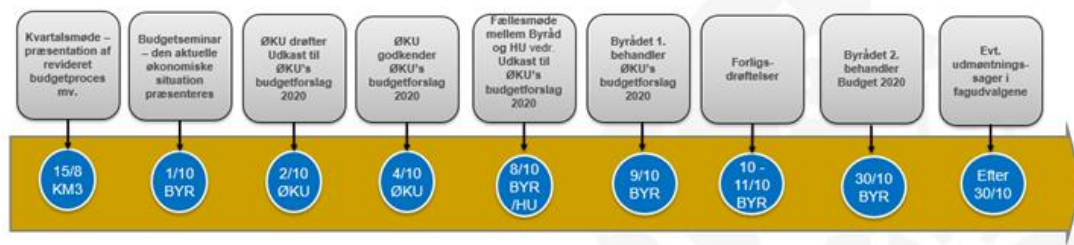
Resume

I denne sag skal Økonomiudvalget drøfte forslag til en revideret budgetlægningsproces for 2020.

Social- og Indenrigsministeriet har udmeldt, at økonomiforhandlingerne mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2020 først indledes i sidste halvdel af august. Det betyder, at kommunerne først kender de økonomiske rammer for Budget 2020 medio september. Ministeriet har som følge heraf skubbet fristen for seneste vedtagelse af budgettet 3 uger - til den 5/11 2019. De øvrige budgetfrister afventes fortsat fra ministeriet, men i dette forslag forventes 3 ugers fristen mellem 1. og 2. behandling at blive opretholdt. Derudover forventes fristen for, hvornår Økonomiudvalget skal udarbejde forslag til kommunens årsbudget til byrådet, at være senest den 5/10 2019. Odense Kommune har været i dialog med KL om fristerne, og KL har samme forventning til ministeriets budgetfrister.

De økonomiske rammer for Odense Kommunes økonomi kendes derfor væsentligt senere, end de plejer, og det medfører, at den eksisterende budgetlægningsproces for 2020 må revideres. Den blev oprindeligt godkendt af Økonomiudvalget den 5/12 2018. Den reviderede budgetlægningsproces har betydning for de politiske drøftelser og medarbejderinddragelse. I stedet for som oprindeligt planlagt, at der var politiske drøftelser af budgettet medio september, er dette nu skubbet til starten af oktober.

I nedenstående figur er de nye datoer for den politiske behandling skitseret.

I tilfælde af, at Social- og Indenrigsministeriet udmelder de sidste budgetfrister inden økonomiudvalgsmødet, og at de er som forventet i dette forslag, kan sagen på mødet eventuelt løftes til en beslutningssag. Alternativt vil sagen blive forelagt som en beslutningssag på økonomiudvalgsmødet den 28/8 2019. Såfremt Økonomiudvalget godkender den ændrede budgetproces, vil Borgmesterforvaltningen forelægge sag til byrådet vedrørende ændringer i byrådets mødeplan.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at udvalget drøfter forslag til revideret budgetlægningsproces for 2020.

Såfremt Økonomiudvalget ønsker at træffe beslutning i sagen, indstiller Borgmesterforvaltningen følgende:

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at udvalget godkender forslag til revideret budgetlægningsproces for 2020, som det fremgår af bilaget herunder, og at der foretages følgende ændringer i Økonomiudvalgets mødeplan:

1. Der afholdes økonomiudvalgsmøde den 4/10 2019 kl. 08.30.
2. Økonomiudvalgsmødet den 4/9 2019 aflyses.

Beslutning

Økonomiudvalget ændrede sagen til en beslutningssag.

Økonomiudvalget godkender det forslag til beslutning, der fremgår af Borgmesterforvaltningens indstilling, dog således, at det anbefales, at byrådets 1. behandling af budgettet den 9/10 starter kl. 15.00.

Sagsfremstilling

Forslag til revideret budgetplanlægningsproces for 2020

I nedenstående tabel er de nye politiske møder indsat med bemærkninger. I sagen er der vedlagt et bilag med en mere detaljeret beskrivelse af den reviderede budgetlægningsproces for 2020.

UGEDAG	DATO	FORUM	HANDLING	Bemærkning
Onsdag	14-aug el. 28- aug	Økonomiudvalg	Økonomiudvalget godkender forslag til revideret budgetlægningsproces for 2020	Eksisterende møde
Torsdag	15-aug	Kvartalsmøde	Byrådet præsenteres bla. for en revideret budgetlægningsproces.	Eksisterende møde - Indholdet på kvartalsmødet ændres.
Onsdag	21-aug el. 04- sep	Byråd	Byrådet godkender ændrede datoer for byrådsmøder og budgetseminar	Eksisterende møde
Tirsdag	01-okt	Budgetseminar	Byrådet får en gennemgang af "Økonomi i balance"	Nyt møde - materiale udleveres på mødet.
Onsdag	02-okt	Økonomiudvalg	Økonomiudvalget drøfter Udkast til ØKU's budgetforslag 2020	Eksisterende møde - Udkastet drøftes med udgangspunkt i materiale udleveret på Budgetseminar dagen før.
Fredag	04-okt	Økonomiudvalg	Økonomiudvalget godkender ØKU's budgetforslag 2020	Nyt møde - dagsordenpunktet og bilaget "Udkast til Økonomiudvalgets budgetforslag 2020 udsendes efter mødet den 2/10 2019.
Tirsdag	08-okt	Byråd/Hovedudvalg	Fællesmøde mellem HU og BYR	Fællesmødet lægges før eller i forlængelse af de eksisterende udvalgsmøder.
Onsdag	09-okt	Byråd	Byrådet 1. behandler ØKU's budgetforslag 2020	Eksisterende møde
Torsdag	10-okt	Byråd	Forligsdrøftelser	
Fredag	11-okt	Byråd	Forligsdrøftelser	
Onsdag	30-okt	Byråd	Byrådet 2. behandler budget 2020	Eksisterende møde

Mere komprimeret budgetproces - kortere tidsfrister

Den reviderede budgetlægningsproces vil være væsentligt mere komprimeret end tidligere. Det betyder også, at der vil være mindre tid til den administrative proces og til at lave de bagvedliggende beregninger. Det kan medføre, at budgetmaterialet vil være mindre omfangsrigt, og der vil være kortere tidsfrister mellem, at dagsordenen udsendes, og mødet afholdes. Fristen for udsendelse af dagsorden til byrådsmøderne vil blive overholdt, hvorimod Økonomiudvalget skal være opmærksom på, at fristen ikke vil blive overholdt ved følgende to møder:

- Den 2/10 2019, hvor udvalget skal drøfte Udkast til Økonomiudvalgets budgetforslag 2020. Her vil dagsordenpunktet være det udleverede materiale fra budgetseminariet dagen før.

- Den 4/10 2019, hvor udvalget skal godkende Økonomiudvalgets budgetforslag 2020. Her vil dagsordenpunktet med bilaget Udkast til Økonomiudvalgets budgetforslag 2020 først blive udsendt efter økonomiudvalgs mødet den 2/10 2019.

I den reviderede budgetlægningsproces er byrådets 1. behandling og 2. behandling af budgettet lagt på i forvejen planlagte møder. Det betyder, at der i modsætning til, hvad der plejer at være, vil være andre punkter på byrådsmødet den 9/10 2019, når budgettet 1. behandles. Det anbefales derfor, at byrådsmødet begynder kl. 13:00, således at der er tid til den traditionsrige budgetmiddag efter mødet. Tidspunktet for byrådsmødet den 30/10 2019, hvor budgettet 2. behandles, vil blive flyttet, så det starter kl. 15:00.

Medarbejderinddragelse

Medarbejderinddragelsen i budgetlægningsprocessen vil også blive ændret. I stedet for den 21/8 2019 vil der være Temadag for MED-udvalgene den 3/10 2019, hvor der vil være en præsentation af Odense Kommunes Økonomi. Hovedudvalget vil på fællesmøde med byrådet den 8/10 2019 få mulighed for at drøfte Økonomiudvalgets budgetforslag 2020 samt øvrige relevante emner. Fællesmødet erstatter det allerede planlagte fællesmøde den 4/9 2019.

Medarbejdersiden skal være forberedt på, at der på grund af den mere komprimerede budgetlægningsproces vil være kortere tidsfrister end normalt til mødeforberedelse og afgivelse af bemærkninger.

Der vil være følgende nye deadlines for bemærkninger fra medarbejdersiden:

4/10 2019 - Forvaltningsudvalgenes bemærkninger til Økonomiudvalgets Budgetforslag 2020

8/10 2019 - Hovedudvalgets bemærkninger til Økonomiudvalgets Budgetforslag 2020

29/10 2019 - Hovedudvalgets bemærkninger til 2. behandling af Budget 2020

Ændringer af møder

Den ændrede budgetlægningsproces medfører følgende nye møder i den politiske kalender:

- Økonomiudvalgsmøde den 4/10 2019
- Budgetseminar den 1/10 2019
- Fællesmøde mellem byråd og Hovedudvalg den 8/10 2019, som erstatter mødet den 4/9 2019
- (Forligsdrøftelser den 10/10 - 11/10 2019, som erstatter forligsdrøftelser den 19/9 - 20/9 2019)

Følgende møder vil blive aflyst:

- Økonomiudvalgsmødet den 4/9 2019
- Byrådsmødet den 18/9 2019

Byrådet vil på mødet den 21/8 eller 4/9 2019 skulle godkende ændringerne vedrørende byrådsmøder og Budgetseminar.

Budgetpublikationen

Udkast til Økonomiudvalgets budgetforslagspublikation vil blive trykt og udsendt hurtigst muligt efter Budgetseminariet. Den vil som tidligere også kunne tilgås i elektronisk form.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Revideret tids- og handleplan for budgetlægningsproces 2020

Punkt 12: Fremtidens Borgmesterforvaltning

00.00.00-A00-840-19

Resume

Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen giver en orientering om status og fremdrift på det, i lyset af de besluttede omprioriteringer, igangsatte arbejde med skabelse af Fremtidens Borgmesterforvaltning. Orienteringen vil bl.a. indeholde baggrund, tidsplan, principper og kriterier, justeret kerneopgave og alternative organiseringsforslag.

Orientering givet.

Punkt 13: Perspektiver på en arkitektuddannelse i Odense

00.15.00-A00-37-19

Resume

På Økonomiudvalgsrådet den 20/1 2019 rejste rådmand Susanne Crawley Larsen fra Radikale Venstre en drøftelse vedrørende en arkitektskole i Odense. I forlængelse af drøftelsen blev det besluttet, at Borgmesterforvaltningen skulle forberede et orienteringspunkt til et økonomiudvalgsmøde angående emnet. Det blev også besluttet, at Byforeningen skal have mulighed for foretræde i forbindelse med orienteringen.

Byforeningen vil indledningsvist præsentere foreningens perspektiver på en arkitektskole i Odense. Herefter vil forvaltningen redegøre for øvrige perspektiver på en arkitektuddannelse i Odense og belyse, hvad der formelt skal til for at etablere en ny institution og/eller uddannelse. Forvaltningen står til rådighed for besvarelse af eventuelle spørgsmål fra Økonomiudvalget.

Orienteringen vil blive givet mundtligt og blive understøttet af en præsentation.

Orientering givet.